

SHËNIM PËR PARAPAGUESIT

Nga numri 45 i revistës, juve do t'ju bie në dorë ALBISLAMI i ri, inshaAllah. Krahas shumë ndryshimeve, do të ndryshojë edhe çmimi, ashtu që edhe parapagimi do të ketë çmim më të lartë. Deri tani, numri i parapaguesve ka arritur gati se 300, të cilët kanë bërë ndihmesë që Albislami të vazhdojë. Njoftojmë parapaguesit e deritanishëm se do vazhdojmë me dërgimin e Albislami, derisa t'u përfundojë pagesa e vjetër, por prej tani parapagim nuk mund të bëhet me çmimin e vjetër. Edhe pse çmimi i ri do jetë më i lartë besojmë se do të jetë çmim i përballueshëm për secilin.

I falënderohemi të gjithëve që kanë kontribuar për të mirën e revistës deri tani.

Për çdo propozim, vërejtje a sugjerim mund të kontaktoni me ne, në këtë adresë:

email: albislam@gmail.com

sms: +389 75 436 718

fax: +389 2 3230 827

tel: +389 2 3230 827 (çdo ditë, prej 9 deri 16, përveç të xhumasë dhe të dielës)

ose me postë në: rr: 110 nr: 5 1000 Shkup, Maqedoni

viti IV nr: 43

redaksia: Omer Berisha (kryeredaktor),
Bekir Halimi, Talha Kurtishi, Fatmir Zaimi,
Ali Shabani, Agim Bekiri, Metush Memedi

albislam@gmail.com

rr: 110 nr: 5

Çarshija e vjetër

1000 Shkup

fax: +389 2 3230827

Del në fillim të muajit, kalendari i hixhretit, takvimi i Türkiye Diyanet Vakfı. Numri i ardhshëm: 19 02 2007

Boton: NUN-R DOOEL

Xhirollogaria: 300000001759616 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (denar)

Xhirollogaria: 0270100209184 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (euro)

rr. "Kej Dimitar Vlahov" 4

S.W.I.F.T. : KOB5MK2X

IBAN MK07300701002091869

Numri tatimor: 4030003487017

Revista është e regjistruar pranë Agjencisë për Informata të Maqedonisë nr. 02-124/2.

Shtypur në: Cetus Print -Shkup Tirazhi: 1200 kopje ISSN: 1409-6250

Albislami i ri

Lexues të nderuar,

Ky është numri 43 i revistës suaj dhe tonë të përmuajshme. Vetë fakti që ka vazhduar të botohet tre vite e gjysmë, t'i shtohet tirazhi dhe të shitet gati i tëri, dëshmon në suksesin dhe pozitën që gëzon Albislami tek lexuesit. Për këto të arritura fillimisht falënderojmë Allahun e pastaj të gjithë njerëzit që kanë kontribuar në të mirën e Albislamit, duke filluar nga redaksia e deri te secili person që së paku e ka lajmëruar dikë për këtë revistë. Të gjithë ata kanë punuar dhe vazhdojnë të punojnë vullnetarisht, pa asnjë kompensim material.

Këto të arritura, kanë bërë që edhe më tepër të angazhohemi për Albislamin. Andaj, ju lajmërojmë se, me lejen e Allahut, nga numri 45 juve do t'ju bie në dorë Albislami i ri. Do të jetë i ri për shkak të shumë risive që do t'i ketë. Prej atyre risive janë:

- Albislami do të jetë i veçantë plotësisht nga albislam.com, mirëpo do të vazhdon me bashkëpunim të ngushtë në këmbimin e disa materialeve.
- Albislami do të ketë redaksi të re dhe bashkëpunëtorë. Ajo redaksi do të përbëhet nga hoxhallarë të dëshmuar nga Maqedonia, Kosova dhe Shqipëria.
- Albislami do të ketë edhe rubrika të reja, sikurse rubrika e lexuesve.
- Albislami do të ketë dizajn të përshtatshëm me vlerën dhe pozitën që ka.

Juve ju lajmërojmë me qëllim që të mos kurseni të na ndihmoni me vërejtjet, sugjerimet dhe propozimet që janë në të mirë të Albislamit. Ju mundeni ta ndihmoni revistën fillimisht duke e lexuar atë pastaj, duke folur për të, duke e shpërndarë atë, duke gjetur abonues të rinj dhe duke dhënë donacion apo gjetur sponsorë dhe reklama.

me respekt:
Redaksia
albislam@gmail.com

Fanatizmi, imitimi dhe arbitrimi i mendimeve të njerëzve

Falënderimi i takon Allahut. Atë e falënderojmë dhe prej Tij falje dhe ndihmë kërkojmë. Kërkojmë mbrojtje nga Allahu prej të këqijave të vetvetes dhe të veprave tona. Kë e udhëzon Allahu s'ka kush e lajthit dhe kë e largon nga rruga e vërtetë, s'ka kush e udhëzon. Dëshmoj se s'ka hyjni tjetër përveç Allahut, i Cili është Një dhe dëshmoj se Muhammedi është rob dhe i dërguar i Tij.

"O ju që keni besuar, keni frikë Allahun me një frikë të denjë dhe mos vdisni, pos duke qenë muslimanë!" (Ali Imran: 102)

"O ju njerëz! Keni frikë Zotin tuaj që ju ka krijuar prej një veteje dhe nga ajo krijoi palën e saj, e prej atyre dyve u shtuan shumë burra e gra. Dhe keni frikë Allahun që me emrin e Tij përbetoheni, ruajeni farefisën, se Allahu është Mbikqyrës mbi ju." (En-Nisa:1)

"O ju besimtarë, keni frikë Allahun dhe thuani fjalë të drejta. Ai (Allahu) ju mundëson të bëni vepra të mira, jua shlyen mëkatet e juaja, e kush respekton Allahun dhe të Dërguarin e Tij, ka shpëtuar me një shpëtim të madh." (El-Ahzab: 70:71)

Thënia më e vërtetë është thënia e Allahut, kurse udhëzimi më i mirë - udhëzimi i Muhammedit salallahu alejhi ve selem. Veprat më të këqia janë ato të shpikurat, çdo shpikje është bid'at dhe çdo bid'at është lajthitje, e çdo lajthitje çon në zjarr...

Ndoshta e kemi zgjatur duke i përmendur këto defekte të njerëzve që janë nisur në rrugën e mësimi të dijeve fetare, mirëpo këto mësimet dhe sqarime synojnë tërheqjen e vërejtjeve atyre që duhet të jenë lider fetar të popullit, atyre që duhet të mbajnë shëndetin shpirtëror të popullit dhe ta çojnë atë përpara në këtë sferë. Andaj nëse mjeku gabimisht mëson medicinën, çfarë shëndeti të një populli kërkojmë, nëse profesorët gabimisht i

kanë mësuar mësimet e tyre çfarë kuadrosh do të presim, gjithashtu nëse edhe kuadri fetar gabimisht arsimohet dhe nga këto defekte nuk shërohet çfarë zhvillimi të jetës fetare presim?!

Shejh Reshid Rida, në fillimin e librit të tij "Uniteti islam dhe vëllazëria fetare" e paraqet këtë konstatim:

"Përmirësimi nuk mund të realizohet në mungesë të daveitit, daveiti nuk mund të bëhet në mungesë të fakteve dhe argumenteve, kurse argumenti

nuk qëndron në prani të imitimit, sepse mbyllja e derës së taklidit, imitimit dhe hapja e derës së analizës, argumentimit dhe hulumtimit shkencor është princip i çdo përmirësimi".

Pastaj Shejh Reshid Rida i paraqet disa raste të divergjencave mes muslimanëve në çështje shumë të vogla dhe pastaj përmend disa raste të dallimeve të cilat kanë shpie deri te zënkat dhe grindjet mes muslimanëve hanefit dhe shafiit për çështje shumë të imta, sikurse është leximi i fatihasë në namaz nga xhemati, lëvizja e gishtit në teshehud, ndalimi i martesës mes hanefive dhe shafiive, etj.

Këto raste janë manifestim i fanatizmit, dëmtim i muslimanëve dhe përçarje e tyre për shkak të ideve ixhtihadore dhe janë në kundërshtim me tolerancën e madhe të selefit... (Shiko: "Uniteti Islam dhe vëllezëria fetare", fq. 131).

Allahu, subhanehu ve teala, ka vendosur me një vendim të prerë dhe eksplisit mbi ata që kundërshtojnë vendimin e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, duke thënë: "Për Zotin tënd jo, ata nuk janë besimtarë (të asaj që të zbriti ty as të asaj para teje) derisa të mos zgjedhin ty për të gjykuar në atë konflikt mes tyre, e pastaj (pas gjykimit tënd) të mos ndiejnë pakënaqësi nga gjykimi yt dhe (derisa) të mos binden singërisht". (En-Nisa: 65).

"Allahu, subhanehu ve teala, është betuar në Vetveten e tij se ata që nuk

e marrin për gjykatës në çështjet dhe divergjencat e tyre Muhamedin, salAllahu alejhi ve selem, dhe pastaj këtë gjykim të tij nuk e pranojnë me vesh-tirësi dhe zemërngushtim, por janë dakord dhe i nënshtrohen atij". (Shiko: "Komentin e Nunijes së Ibën Kajimit", 1/ 259).

Kapja fanatike për mendimet e njerëzve çdo herë do të jetë shkak për divergjencën e muslimanëve, kurse kjo divergjencë ka shkaktuar shumë dëme ndaj atyre që kanë publikuar mendimin dhe qëndrimin e tyre. Kjo ka qenë shkak që një dijetar ta përpilon këtë poezi, ku mes tjerash thotë:

"Nëse më pyesin për medhebin tim, nuk e tregoj

E fsheh atë sepse fshehja mua më shpëton

Nëse them se hanefi jam, ata do të thonë

Unë lejoj birrën, kurse birra haram është

Nëse them se maliki jam, ata do të thonë

Lejoj mishin e qenit, kurse ata kështu janë

...

Habitem me këtë kohë dhe njerëzit e saj

Askush nga gjuhët e njerëzve nuk shpëton

Unë mbeta vonë, kurse shumë njerëz ecën para

Edhe pse ata nuk dinin, kurse unë dija".

Shokët e Muhamedit, salAllahu alejhi ve selem, ishin shembulli i besimtarëve që vijuan në pasimin e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, ecjes pas hapave të tij dhe kapjen për metodën e tij. Pas tyre erdhën tabiinët, që hapëruan në këtë rrugë dhe vijuan pas tyre pasuesit e tabiinëve, etbau tabiinët. "Pas tyre erdhën pasardhës të cilët e përçanë fenë, u bënë grupe dhe parti, kurse secila parti i gëzohej mendimit dhe qëndrimit të vet. Ata u përçanë copë më copë, kurse të gjithë te Allahu do të kthehen. Fanatizmin medhhebor e bënë fe të tyre dhe kapital me të cilin tregtonin, kurse disa të tjerë u bindën me taklid dhe imitim të verbër, duke thënë: "...Ne i gjetëm të parët tanë në këtë fé dhe ne jemi të orientuar gjurmëve të tyre". (Ez-Zuhuruf: 23). Të dy këto grupe ishin larg pasimit të vërtetës që duhej të pasohet, kurse Kur'ani u lexonte atyre këto ajete: "Nuk është (shpëtim) sipas shpresave tuaja as sipas shpresave të ithtarëve të librit...". (En-Nisa: 123).

Imam Shafiu, Allahu ia shenjtëroftë shpirtin ka thënë: "Muslimanët kanë rënë në ujdi, në ixhma, se atij që i bëhet i qartë suneti i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, nuk i takon ta lë për shkak të fjalës së dikujt".

Ebu Omeri, rahimehullah, dhe dijetarët tjerë kanë thënë: "Njerëzit kanë rënë në ujdi, në ixhma, se mukalidi, imitatori, nuk llogaritet prej dijetarëve,

sepse dija është njohja e hakut, të vërtetës me argumente".

Kështu është sikurse ka thënë Ebu Omeri, rahimehullah, sepse njerëzit nuk kanë dallim për sa i përket faktit se dija është njohja që vjen nga argumentet, kurse pa argumente është taklid dhe imitim.

Këto dy ixhmaja (konsensus), nënkuptojnë nxjerrjen e atij që është fanatik pas epshit dhe imituesit të verbër nga rrethi i dijetarëve dhe kanë rënë nga kjo gradë, sepse ata që janë mbi ta, i kanë plotësuar kushtet për të qenë në mesin e dijetarëve, pasi që dijetarët janë trashëgimtar të pejgamberëve, kurse pejgamberët nuk kanë lënë në trashëgimi dinar e dërhëm, por kanë lënë dijen, andaj ai që ka marr këtë hise, ai ka marr hisen më të madhe. Si ka mundësi të jetë trashëgimtar i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, ai që punon pa lodhur dhe rraskapitet në refuzimin e asaj që na ka mësuar Pejgamberi për shkak të fjalëve të atij që e imiton dhe pason?! Ai harxhon orët e ymrit të tij në fanatizëm dhe epsh, kurse nuk është duke hetuar se është duke i harxhuar kot?!

Tallahi, betohem në Allahun, se kjo është një sprovë e cila është përhapur shumë dhe i ka verbëruar njerëzit, i ka goditur zemrat me goditje vdekjeprurëse, në këtë gjendje rriten të vegjlit dhe plaken pleqtë, andaj Kur'ani është braktisur dhe flakur. Normalisht

se kjo që ka ndodhur ka ndodhur me Caktim të Allahut dhe është i regjistruar në Librin e Allahut. Kjo gjë përhapet me të madhe sprovën dhe belanë, saqë shumica e njerëzve vetëm këtë gjë dinë dhe vetëm këtë gjë e konsiderojnë dije, kurse ai që e gjurmon hakun në vendin e tij, ai është fitnaxhi, ai që i jep këtyre gjërave më shumë përparësi është i dështuar, ai që rrugën e tyre e kundërshton gjen para tij të venduar kurthe të ndryshme, i bëjnë lloj-lloj padrejtësish, i sulmojnë nga harku i injorancës, padrejtësisë dhe inatit dhe u thonë shokëve të tyre atë që Faraoni ua tha popullit të vet: "... unë kam frikë se po ua ndryshon fenë tuaj, ose po nxit trazira në vend!". (Gafir: 26).

Andaj ai që e vlerëson veten dhe nderon meriton që mos t'i shikon këta njerëz dhe të mos dakordohet me atë që kanë ata. Nëse ngritet diku flamuri i sunetit i përvjelë krahët për atje dhe nuk frenohet me ta, sepse për shumë shkurtë kohë do të dalin ata që janë në varr, do të shpaloset ajo që është në gjoks, do të barazohen këmbët e krijesave në qëndrim para Allahut, secili njeri do të shoh para vetes atë që ka bërë për këtë ditë, do të ndodh dallimi mes atyre që janë në hak dhe atyre që kanë qenë në të kotë, kurse ata që kanë kthyer shpinën Kur'anit dhe Sunnetit do të kuptojnë se kanë qenë gënjeshtarë". (shiko: "A'lamul-Muvekiin", 1/7).

Kur i thërrasim njerëzit të kapen për Kur'an dhe Sunnet, dikush mendon se me këtë thirrje ne i eliminojmë mendimet e dijetarëve dhe i anashkalojmë gjurmët e tyre, mirëpo kjo nuk qëllimi nuk është kjo dhe duhet bërë dallim mes insistimit në pasimin e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, dhe eliminimit të mendimeve të dijetarëve.

Dallimi mes insistimit në pasim të Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, dhe eliminimit të mendimeve të dijetarëve

Insistimi në pasimin e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, domethënë mosdhënia përparësi asnjë fjale dhe asnjë mendimi para fjalës së Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, andaj ne fillimisht duhet të shikojmë hadithin që kemi para, a është i saktë e pastaj të kuptojmë domethënien e këtij hadithi, dhe kur të bëhet i qartë për ty ky hadith, assesi nuk duhet ta lëshosh veprimin me këtë hadith edhe nëse të kundërshtojnë mbarë njerëzit.

E pamundshme është që krejt umeti të pajtohen në kundërshtim të asaj që ka ardhur nga Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem. Gjithsesi se në mesin e umetit do të ketë njerëz që kanë thënë atë që ka ardhur në hadith të Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, edhe pse ti ndoshta nuk e di këtë gjë. Andaj mosdijen tënden

për atë se dikush ka marrë qëndrim sipas këtij hadithi nuk duhet ta bësh argument kundër Allahut dhe Pejgamberit, por vepro sipas argumenteve dhe mos u ligështoj në këtë drejtim, sepse sigurisht se dikush nga dijetarët e umetit ka thënë sipas këtij qëndrimi.

Krahas kësaj ne duhet të ruajmë pozitën e dijetarëve, t'i duam ata dhe të besojmë se ata duhet nderuar dhe se ixhtihadi i tyre është besnik dhe me të synojnë ta ruajnë fenë dhe rregullat e fesë. Veprimet dhe mendimet e tyre rrotullohen mes një shpërblimi, dy shpërblimeve dhe faljes.

Mirëpo kjo vepër assesi nuk duhet të shkaktojë eliminimin e argumenteve dhe dhënia përparësi mendimit të tyre para teksteve të shpalljes për shkak të dyshimit se ata janë më të ditur se ti. Nëse kështu mendon, atëherë dije se ai që vepron sipas argumenteve është më i ditur se ti, andaj pse nuk pajtohesh me te, nëse je i sinqertë?!

Ai që mendimet e dijetarëve i krahason me argumentet e shariatit dhe sipas tij i peshon dhe refuzon ato që i refuzojnë argumentet, kjo nuk është eliminim i mendimeve të tyre e as cenim të autoritetit të tyre, përkundrazi, ai është pasues i tyre, sepse të gjithë ata këtë e kanë urdhëruar. Pasuesi i vërtetë i tyre është ai që zbaton porositë e tyre jo ai që u kundërshtohet. Kundërshtimi i tyre për një çështje që është në kundërshtim me argumentet është më i lehtë se sa

kundërshtimi i një rregulli gjeneral, në të cilin kanë urdhëruar...

Kjo e sqaron dallimin mes imitimit të një dijetari në të gjitha mendimet e tij dhe mes përfitimit nga mendimi i tij dhe ndriçimi me dritën e dijes së tij. I pari e merr mendimin e tij pa shikuar në te dhe pa kërkuar argumentin e tij nga Kur'ani dhe Sunneti, por e bën këtë sikur litari që vendohet në qafë për tu tërhequr kah do ai, kurse i dyti përfiton nga kuptimi i tyre dhe ndriçohet me dritën e dijes së tyre për të arritur te Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem. Ata i ka sikur udhërrëfyes të parë, e kur të arrijë te Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, atëherë i mjafton udhërrëfimi i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, dhe nuk ka nevojë për udhërrëfyes tjetër. Nëse një njeri orientohet me yjet për drejtimin e kibles, kur ta sheh Qabën, ai nuk ka më nevojë për orientim me yjet.

Imam Shafiu, rahimehullah thotë: "Muslimanët kanë rënë në ujdi, në ixhma, se atij që i bëhet i qartë suneti i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, nuk i takon ta lë për shkak të fjalës së dikujt". (Shiko: "Er-Ruh", fq. 356).

Kujdesi i Imamëve për kapjen për argument

Imamët kujdeseshin me të madhe dhe insistonin që pasuesit e tyre të mos i pasojnë pa e njohur argumentin e tyre dhe në shumë vende kanë dek-

laruar se medhhebi i tyre është hadithi i vërtetë.

Shejh Albani, rahimehullah, në librin e tij "Forma e Namazit" ka sjell shumë thënie të katër imamëve, radijAllahu anhum, se është obligim pasimi i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, dhe braktisja e çdo gjëje që i kundërshtohet kësaj vepre.

Ai mes tjerash thotë: "Thëniet e imamëve në lidhje me pasimin e sunnetit dhe me mospërfilljen e pikëpamjeve të tyre që kundërshtojnë atë"

Do të ishte e dobishme t'i japim di-sa thënie këtu, se ndoshta kjo do t'i rikujtojë dhe do t'i këshillojë ata që pasojnë mendimin e Imamëve - madje të atyre që janë në shkallë më të ulët se Imamët-verbërisht, duke ngulmuar në medhhebet ose pikëpamjet e tyre, sikur këto të kishin zbritur nga qielli! Por Allahu, i Gjithëfuqishmi dhe i Lartësuar i thotë: "Përcillni (o njerëz!) shpalljen e dërguar nga Zoti juaj dhe mos merrni dikë tjetër për mbrojtës dhe shokë pos Atij. Por pak ka prej jush që rikujtojnë këshillën." (El-A'raf: 3).

1) Ebu Hanife, rahimehullah

I pari prej tyre është Imami Ebu Hanife Nu'man ibën Thabiti, rahimehullah, shokët e të cilit kanë përcjell nga ai thënie të ndryshme dhe shprehje të shumta, të gjitha këto shpënë në një gjë, e kjo është: domosdoshmëria për të pranuar Hadithin dhe për të hequr dorë nga

ndjekja e mendimit të imamëve që e kundërshtom atë:

1. "Nëse vërtetohet se një hadith është sahih, atëherë ai është medhhebi im."

2. "Nuk i lejohet askujt që t'i pranojë pikëpamjet tona, nëse nuk e di se ku i kemi marrë ato".

Në një transmetim, "është e ndaluar për dikë, që nuk e njih argumentin tim, të sjellë gjykime duke u bazuar në fjalët e mia."

Një transmetim tjetër shton, "Sepse ne jemi njerëz: e themi një gjë një ditë dhe e tërheqim atë ditën tjetër".

E në një anë tjetër, "Mjerë për ty, o Jakub! Mos shkruaj çdo gjë që dëgjon prej meje, se ndodh që ta mbaj një mendim sot, dhe ta hedh poshtë të nesërmen, ose të mbaj një mendim nesër e ta hedh poshtë pasnesër."

3. "Kur them diç që kundërshton librin e Allahut të Lartësuar ose atë që është transmetuar nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, atëherë mos e përfillni fjalën time.

2) Malik ibën Enesi, rahimehullah

Sa i përket Imami Malik ibën Enes, ai ka thënë:

1. "Vërtet, unë jam vetëm një i vdekshëm: bëj gabime (nganjëherë) dhe kam të drejtë (nganjëherë). Prandaj vështroni mendimet e mia: gjithë atë që pajtohet me Librin dhe Sunnetin pranojeni, dhe gjithë atë që nuk pajtohet me Librin dhe Sunnetin mos e përfillni."

2. "Secilit pas të Dërguarit, salAllahu alejhi ve selem, do t'i refuzohen dhe do t'i pranohen thëniet e tij - jo edhe të të Dërguarit, salAllahu alejhi ve selem."

3. Ibën Vehbiu ka thënë: "Kam dëgjuar kur Maliku është pyetur për pastrimin midis gishtërinjve të këmbëve gjatë abdesit. Ai tha: "Njerëzit nuk janë të detyruar ta bëjnë këtë." Nuk iu afrova derisa turma u pakësua, e atëherë i thashë: "Ne dimë një sunnet në lidhje me këtë." Ai tha: "E çfarë është ai?". Unë i thashë: "Na kanë rrëfyer Lejth ibën Sa'di, Ibën Lehi'a dhe Amër ibën el-Harithi nga Jezid ibën Amër El-Me'afiriu, e ky nga Abdurr-Rahman Al-Hubuliu, ky nga El-Mustevrid ibën Shaddad Al-Kurashiu, i cili ka thënë: "Kam parë të Dërguarin e Allahut, salAllahu alejhi ve selem, duke fërkuar me gishtin e tij të vogël mes gishtërinjve të këmbëve të tij." Ai tha: "Ky hadith është i mirë; Nuk kam dëgjuar për të fare deri më tash." Pas kësaj, e dëgjova duke u pyetur për të njëjtën gjë, e ai urdhëronte fërkimin mes gishtërinjve të këmbëve."

3) Shafi, rahimehullah,

Sa i përket imam Shafiut, citimet nga ai janë më të shumtat dhe më të bukurat ndërsa pasuesit e tij qenë më të mirët në ndjekjen e tyre:

1. "Sunnetet e të Dërguarit, salAllahu alejhi ve selem, sikurse që mbërrijnë, ashtu edhe i ikin secilit prej nesh.

Prandaj, sa herë që e them një mendim ose formuloj ndonjë parim, në kundërshtim me atë që ekziston nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, atëherë pikëpamje e saktë është ajo çka i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, ka thënë, dhe ajo është pikëpamje imja."

2. "Muslimanët janë pajtuar njëzëri që nëse një sunnet i të Dërguarit të Allahut, salAllahu alejhi ve selem, i është qartësuar dikujt, nuk është e lejuar për të që ta lë atë për fjalët e ndokujt tjetër."

3. "Nëse gjeni në shkrimet e mia diçka në kundërshtim me Sunnetin e të Dërguarit të Allahut, salAllahu alejhi ve selem, atëherë flitni duke u bazuar në Sunnetin e të Dërguarit të Allahut, salAllahu alejhi ve selem, dhe lini atë që unë kam thënë."

Në një transmetim thuhet: "... atëherë pasojeni atë (sunnetin) dhe mos shikoni në thëniet e askujt."

4. "Nëse vërtetohet se një hadith është sahih, atëherë ai është medhebi im."

5. "Ju keni më shumë se unë njohuri për Hadithin dhe transmetuesit, prandaj kur një hadith është sahih, më informoni për të, qoftë ai nga Kufa, Basra a Shami, që kështu ta marrë atë pikëpamje të hadithit, përderisa ai është i vërtetë."

6. "Në çdo çështje, për të cilën Njerëzit e Hadithit gjejnë një transmetim nga i Dërguari i Allahut, salAllahu alej-

hi ve selem, të jetë sahih, i cili është në kundërshtim me atë që unë kam thënë, atëherë unë tërhiqem nga mendimi im, qoftë gjatë jetës sime, qoftë pas vdekjes.”

7. “Nëse më shihni duke thënë diçka dhe në kundërshtim me të është transmetimi autentik nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, atëherë ta dini se më ka lënë mendja.”

8. “Për çdo gjë që them, nëse ekziston diçka autentike nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, e kundërt me fjalët e mia, atëherë hadithi i të Dërguarit, salAllahu alejhi ve selem, vjen në rend të parë, prandaj mos e pasoni mendimin tim.”

9. “Çdo hadith nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, është gjithashtu pikëpamje imja, edhe nëse ju nuk e dëgjoni atë nga unë.”

4) Ahmed ibën Hanbeli, rahimehullah

Sa i përket Imam Ahmedit, ai ka qenë më i shquari në mesin e imamëve në përmbledhjen e Sunnetit, duke iu përmbajtur atij aq shumë, saqë “ai madje nuk pëlqente të shkruhej libri që do të përmbante deduksione dhe mendime”. Për këtë shkak ai ka thënë:

1. “Mos e pasoni mendimin tim; as atë të Malikut, as të Shafiut, as të Evzaiut, e as të Thevriut, por merrni nga kanë marrë ata.”

Në një transmetim: Mos kopjo Dinin tënd nga asnjëri prej këtyre, por çdo gjë që vjen nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, dhe Shokët e tij me-

rreni atë; pastaj nga trashëgimtarët e tyre, ku njeriu mund të zgjedhë.”

Njëherë ai ka thënë: “Ndjekja nënkupton që njeriu të pasojë atë që ka ardhur nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, dhe nga Shokët e tij, pas trashëgimtarëve ai ka zgjedhje.”

2. “Mendimi i Evzaiut, mendimi i Malikut, mendimi i Ebu Hanifes: të gjitha këto janë mendime dhe janë të barasvlershme në sytë e mi. Megjithatë, argumenti është në transmetime (nga i Dërguari, salAllahu alejhi ve selem, dhe Shokët e tij).”

3. “Kushdo që refuzon një hadith të të Dërguarit, salAllahu alejhi ve selem, ai është buzë shkatërrimit.”

Këto janë thëniet e imamëve- Allahu, subhanehu ve teala, qoftë i kënaqur prej tyre- që urdhërojnë të kapemi për hadith dhe na ndalojnë nga imitimi i tyre pa argument, edhe janë aq të qarta saqë s'kanë nevojë për polemika dhe komentime të ndryshme. Andaj, ai që kapet për çdo sunnet, edhe pse janë ndoshta në kundërshtim me thëniet e imamëve, nuk bjer ndesh me medhhebin e tyre, as që ka dalë nga metoda e tyre, por është pasues i tyre, i kapur për litarin më të fortë, i cili kurrë nuk këputet. Kurse nuk është kështu situata me atë që e len pas shpine veprimin me sunnet, vetëm e vetëm pse vjen ndesh me thëniet e tyre, ky me këtë gjest tregon mosrespekt ndaj tyre dhe kundërshton thëniet e tyre që i përm-

dëm pak më parë, kurse Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Nuk janë besimtarë të vërtetë, përderisa të bëjnë gjykatës në të gjitha mospajtimet e tyre dhe të mos lënë asnjë kundërshtim në zemrat e tyre ndaj vendimeve tua, por duke i pranuar ato me bindje të plotë." (En-Nisa: 65)

Ai po kështu thotë: "Le të ruhen ata të cilët kundërshtojnë urdhrat e të Dërguarit, se mos u vjen ndonjë telashe ose ndonjë dënim i hidhur mbi ta." (En-Nur: 63).

Dallimi mes taklidit dhe pasimit

Imam Ibën Abdul-Beri, rahimehullah, thotë: "Allahu, azze ve xhel-le, thotë: "Ja pra, Ne nuk kemi dërguar para teje pejgamber në ndonjë vendbanim, që të mos i ketë thënë paria e begatshme e tij: "Ne i gjetëm të parët tanë në këtë fé dhe ne jemi të orientuar gjurmëve të tyre". Ai tha: "A edhe nëse u kam sjellë rrugë më të mirë nga ajo që i gjetët të parët tuaj?" Ata thanë: "Ne nuk i besojmë asaj me çka ju jeni dërguar!". (Ez-Zuhruf: 23- 24).

Pasimi i prindërve të tyre ishte shkaku që i pengoi të pranojnë udhëzimin, duke thënë: "Ne nuk i besojmë asaj me çka ju jeni dërguar!".

Për këta dhe të ngjashmit me ta, Allahu, azze ve xhel-le, ka thënë: "Krijesat (gjallesat) më të dëmshme te Allahu janë ata të shurdhët (që nuk dëgjojnë të vërtetën) memecët (që

nuk e thonë të drejtën) të cilët nuk logjikojnë". (El-Enfal: 22).

"Dhe (sikur të shihnin) kur do të largohen ata që u prinin prej atyre që i ndiqnin (paria largohet prej atyre që u shkuan pas), e të gjithë e shohin dënimin dhe këputen lidhjet e tyre. E Ata, të cilët u patën shkuar pas do të thonë: "Ah, sikur të na lejohej një kthim (në Dunja) e të largohemi prej tyre (prijësve) siç u larguan ata tash prej nesh"! Kështu Allahu do t'ju paraqesë veprat që janë dëshpërim për ta, e ata nuk kanë të dalë prej zjarrit". (El-Bekare: 166- 167).

Allahu, subhanehu ve teala, duke qortuar jobesimtarët thotë: "Ç'janë këto statuja që i adhuron?" Ata thanë: "I gjetëm të parët tanë, që po i adhuronin". (El-Enbija: 52- 53).

"... ne i dëgjuam udhëheqësit tanë dhe të parët tanë, por ata na shmangën nga rruga e drejtë". (El-Ahzab: 67).

Ka shumë ajete të këtilla në Kur'an, ku qortohet imitimi i prindërve dhe liderëve. Dijetarët këto ajete i kanë marrë si argument për asgjësimin e taklidit, imitimit, kurse fakti se ata kanë qenë jobesimtarë nuk ka qenë pengesë për dijetarët që t'i marrin ato ajete si argument, sepse përngjasimi nuk bëhet në aspektin e kufrit dhe besimit të atyre, por mes dy taklideve dhe pa argument të imituesit. Nëse një njeri imiton dikë në kufër, tjetri në mëkat, e i treti në ndonjë

çështje të dynjasë dhe gabon, secili prej tyre qortohet për imitimin e verbër, sepse të gjitha këto forma të imitimit i ngjajnë njëra tjetrës edhe nëse dallojnë mëkatet.

Allahu, azze ve xhel-le, thotë: "Allahu nuk e humb një popull pasi që ta ketë udhëzuar atë, para se t'ju sqarojë atyre se prej çka duhet ruajtur. ...". (Et-Teube: 115).

Këto argumente që i përmendëm e asgjësojnë taklidin dhe na bëhet obligim t'i dorëzohemi rregullave bazë të cilave duhet tu dorëzohemi, e ato janë: Kur'ani dhe Sunneti, ose gjërat që kanë kuptimin e tyre me argument përmbledhës që e sqaron këtë gjë". (Shiko: "A'lamul-Muvekiin", 2/131- 132).

Ka shumëçka të thuhet në lidhje me taklidin, mirëpo nuk na lejon rasti të zgjerohemi më shumë, mirëpo ai që dëshiron të dijë më shumë rreth taklidit dhe argumentet e dijetarëve rreth kësaj çështje le t'i referohet librit "A'lamul-Muvekiin", vëllimi i dytë, nga faqja 129 e deri në faqe 191, aty do të gjen sqarime të shumta dhe përgjigje të shumë dilemave që lindin në këtë drejtim.

Imamët dhe kundërshtimi i hadithit

Askush nga imamët e dalluar, radijAllahu anhum, nuk kanë kundërshtuar qëllimisht Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem, në asnjë gjë që është

vërtetuar se ai e ka thënë, madje të gjithë ata kanë deklaruar se hadithi i vërtetë është medhhebi i tyre dhe se nëse e kundërshton ndonjë hadith të saktë të Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, do të kthehen nga ai qëndrim qoftë gjallë apo i vdekur.

Nëse eventualisht ndodh kundërshtimi, ai do të ndodh për shkak të arsyeve që i ka përmendur Shejhul-Islam Ibën Tejmiu, rahimehullah, në librin e tij "Shfajësimi i Imamëve", ku mes tjerash thotë: "Duhet të dihet se asnjë imam, i pranuar nga umeti gjenralisht, nuk kundërshton Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem, qëllimisht, në ndonjë synet, qoftë i vogël ose i madh, sepse të gjithë ata janë të pajtuar bindshëm se pasimi i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, është obligativ dhe se fjala e secilit përpos Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, merret dhe braktiset, mirëpo nëse ka ndonjë fjalë apo mendim i ndonjërit prej imamëve, kurse hadithi i vërtetë është në kundërshtim me te, doemos duhet të ketë pat arsye për braktisjen e veprimit me te.

Të gjitha këto arsye janë tre kategori:

1- Mosbesimi se këtë e ka thënë Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem.

2- Mosbesimi se me këtë hadith ka synuar këtë çështje.

3- Besimi se kjo dispozitë është e abroguar". (Shiko: Reful Melam An Eimetil-A'lam", fq. 12).

Një dilemë dhe përgjigja për të

Dikush mund të thotë: Eliminimi i taklidit, imitimit është angazhim i njerëzve me detyrë që nuk mund t'i durojnë, sepse secili njeri nuk është dijetar dhe secili njeri nuk ka aftësi për të nxjerr vendime, për të argumentuar dhe për ti shikuar argumentet.

Si përgjigje të kësaj dileme themi:

Një: Mëshira e Allahut ndaj nesh është shkak që Allahu nuk na ka ngarkuar me taklid, imitim, sepse po të ngarkonte me këtë detyrë do të dëmtoheshin gjërat dhe do të humbte interesi ynë, sepse ne nuk do dinim cilin myfti dhe fakih duhet ta imitojmë dhe pasojmë verbërisht, kur ata janë me qindra, madje numrin e tyre nuk e di askush përpos Allahut, sepse muslimanët kanë mbushur lindjen dhe perëndimin, veriun dhe jugun, kurse Islami, falënderojmë Allahun për këtë, është përhapur në çdo vend.

Po të na detyronte me taklid, me këtë do të binim në vështirësitë dhe prishjen më të madhe, sepse do të na obligonte me lejimin dhe ndalimin e të njëjtës gjë, detyrimin dhe mosdetyrimin e të njëjtës gjë, sepse këtë e sjell taklidi i secilit dijetar. Nëse detyrohem me taklidin e dijetarit më të ditur, atëherë më lehtë do të kishim të mësojmë Kur'anin dhe Sunnetin se sa të mësojmë se kush është më i dituri dhe kush i plotëson kushtet që duhet ta pasojmë. Kjo gjë është e rëndë për

dijetarin e thelluar në dije, e jo më për njeriun e thjeshtë. Nëse na detyron të pasojmë vetëm dikë dhe kjo të ndodhë sipas dëshirave dhe epsheve tona, atëherë feja do të bëhej pasuese e dëshirave, përzgjedhjeve dhe epsheve tona, e kjo është koka e të pamundshmes fetarisht. Atëherë konkludojmë se kjo gjë doemos duhet t'i referohet atij që na ka urdhëruar Allahu të pasojmë fjalën e tij dhe ta marrim fenë nga gjuha e tij, e ai është Muhamed ibën Abdullahu, Resulullahu, besniku i shpalljes së Allahut, argumenti kundër njerëzve, kurse këtë pozitë Allahu nuk i ka dhënë askujt përpos tij.

Dy: Analiza dhe hulumtimi sjellin përmirësimin e gjërave e jo shkatërrimin e tyre.

Tre: Secili prej nesh është urdhëruar t'i beson asaj që lajmëron Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, dhe ta respekton në atë që urdhëron, kurse kjo nuk mund të ndodh nëse nuk e njohim urdhrin dhe lajmet e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem. Këtë obligim nuk ia ka bërë Allahu umetit për asgjë tjetër përpos që të ruhet feja dhe dynjaja, kurse neglizhimi i kësaj gjëje e humb interesin dhe na e sjell dëmin. Dynjaja shkatërrohet me injorancë, kurse ndërtohet me dije. Nëse në një vend përhapet dija, pakësohet e keqja, kurse nëse në një vend pakësohet dija, shtohet e keqja.

Ai që nuk di këtë, atij Allahu nuk i ka dhënë nur.

Imam Ahmedi, rahimehullah, ka thënë: "Po të mos ishte dija, njerëzit do të jenë sikur kafshët".

Gjithahtu ka thënë: "Njerëzit më shumë kanë nevojë për dije se sa për ushqim dhe pije, sepse për ushqim kanë nevojë një apo dy herë në ditë, kurse për dije kanë nevojë çdo herë".

Katër: Secili musliman e ka obligim t'i dijë dispozitat që kanë të bëjnë me te dhe nuk ka nevojë t'i dijë gjërat që nuk ka nevojë t'i dijë dhe me këtë nuk humbet interesi i krijesave e as asgjësimi i jetesës së tyre. Sahabet edhe punonin për dynja dhe ishin ulema, dijetarë.

Pesë: Dija e dobishme është ajo që na e ka sjellë Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, e jo ajo që është prodhim i mendjeve dhe supozimeve apo teorive të ndryshme, andaj mësimi dhe nxënia e tyre është më lehtë për njeriun, sepse Allahu, azze ve xhel-le, ka thënë: "Ne Kur'anin e bëmë të lehtë për të kuptuar, a ka ndokush që merr këshillë?". (El-Kamer: 22).

Transmeton Buhariu në Sahihun e tij se Matar Veraku ka thënë: "A ka ndonjë nxënës dije që të ndihmohet nga Allahu". E nuk ka thënë e t'i humbin interesat e dynjasë dhe jetesës së tij.

Të rënda për tu mësuar janë mendimet, teoritë dhe filozofitë e njerëzve, rregullat dhe parimet që nuk i ka zbritur Allahu, të cilat zmadhohen dhe shtohen, kurse feja është në tëhuajësim dhe pakësim. Allahu na ndihmontë". (Shiko: "A'lamul-Muvekiin", 2/ 181- 182).

Nga kjo që paraqitem dhe nga ajo që nuk arritëm ta ofrojmë në këtë shkrim del në shesh se çdo musliman e ka obligim ta merr fenë nga burimet e veta, Kur'ani dhe Sunneti, të vërtetën ta argumenton me argumente nga Kur'ani dhe Sunneti, ta flak fabatizmin dhe taklidin, sepse çdo e mirë qëndron në pasimin e të parëve tanë, kurse çdo e keqe në shpikjen e gjërave të reja në fe.

Allahu na dhëntë dije të dobishme dhe vepra të mira, sinqeritet në fjalë dhe vepra dhe kuptim të shëndoshë të fesë. Amin.

Bekir HALIMI

Përfundimi i Sadamit – vështrime, mësim dhe përvoja

I lavdëruar qoftë Allahu, i Cili i ngritë ata që i përulen dhe e dëgjojnë dhe i mposhtë ata që e kundërshtojnë, i shkatërron arrogantët dhe mizorët dhe i nënçmon zullumqarët. Përhëndetjet dhe bekimet qofshin për të Dërguarin e Tij, vulën e të dërguarve dhe pishtarin ndriqes, Muhamedin, familjen dhe shokët e tij.

Mjetet e informimit transmetuan sot, në ditën e kurban bajramit, lajmin e ekzekutimit të Sadam Husejnit me varje si pasojë e gjykimit të organizuar dhe realizuar nga qeveria irakiane (kuislinge) e dirigjuar nga forcat okupuese amerikane dhe influenca safevite shiite.

Njerëzit morën qëndrime të ndryshme karshi kësaj ngjarjeje, varësisht nga këndi prej të cilit vështronin këtë ndodhi, duke pasur parasysh disa gjëra e duke i neglizhuar disa tjera. Krejt kjo bën që qëndrimi dhe vlerësimi për këtë ngjarje të jetë parcial dhe i mangët, ndërsa gjykimi jo i qëlluar.

Konsideroj se duhet konfirmuar dhe marrë parasysh disa gjëra para se të marrim qëndrim dhe të gjykojmë lidhur me këtë çështje, andaj deklaroj, duke u mbështetur në Allahun:

Së pari: Muslimani kur trajton ngjarjet dhe pasojat e tyre dhe kur gjykon qëndrimet e protagonistëve të atyre ngjarjeve, duhet patjetër të peshojë dhe matë me standardet e Islamit dhe të vlerësojë duke u bazuar në argumentet e Kur'anit dhe Sunnetit, duke marrë parasysh të gjitha detajet faktike dhe rrethanat reale. Trajtimi i çështjes me ndonjë peshojë tjetër jashtë asaj të Islamit e cila është e ngritur mbi përfytyrimin dhe të kuptuarit gjithëpërfshirës të situatës, hap rrugën e lajthitjes dhe arritjes në përfundime dhe rezultate të shtrembra dhe mashtruese.

Së dyti: Sadamin e njohim që moti, që atëherë kur njerëzit e madhëronin dhe konsideronin se është një lider i madh arab dhe shëmbëlltyrë që duhet të pasohet. E njohim që kur i shpalli luftë Islamit, filloi të vrasë dijetarët, t'i persekutojë thirrësit dhe aktivistët islamë dhe t'i shlyejë simbolet islame në vendin e dy lumenjve - Irak, krejt kjo si rrjedhojë e propagandës dhe ideologjisë arabo - nacionaliste dhe ba'thisto - socialiste. Si pasojë e kësaj, vendi mbeti pa dijetarë, përpos një numri të rrallë, dhe populli irakian u privua nga jetësimi i Islamit për dekada të tëra. Ky njeri

asnjëherë nuk u denoncua nga partia ba'th dhe parimet e saj derisa vdiq.

Por, drejtësia e kërkon që të përmendim qëndrimin e tij të guximshëm përballë stuhisë safevito - persiane dhe për këtë qëllim luftoi paepur. Kjo luftë i prapësoi rafiditë (shiitët) dhe vonoi realizimin e projektit të tyre tendencioz për disa vite.

Megjithatë, mënyra e tij e sundimit dhe administrimit, politikat e tij jo të qëlluara, si dhe angazhimi i tij për të realizuar objektivat partiake dhe qëllimet personale e çuan vendin drejt shkatërrimit dhe popullin drejt varfërisë edhe pse Iraku është vend shumë i pasur me thesare si nafta, kulturat bujqësore, etj.. Kjo politikë e gabuar e çoi vendin në okupim të dyfishtë: amerika-no - sionist dhe safevito - shi'it.

Ndërsa sa i përket gjendjes dhe qëndrimeve personale në fund të jetës së tij, nuk do të flasim ngase nuk e dimë sigurisht se si ka përfunduar jeta e tij. Ai ka marrë rrugën drejt Zotit të tij dhe Ai e di se ç'do të bëhet me të. "Mos iu qas asaj që nuk e di. Vërtetë veshët, sytë dhe zemra, për të gjitha këto do të pyeteni." (Isra, 36)

Së treti: Gjykimi të cilit iu nënshtrua Sadam Husejni ishte gjykim tërësisht i padrejtë. Ishte gjykim tejdukshmërisht formal, epilogu i të cilit dihej që nga fillimi, ngase e gjykonin armiq të kundërshtarët. Për këtë arsye, nuk pritej që ai gjykim të zbardhte ndonjë të vërtetë apo të demantonte ndonjë të

pavërtetë. Vet gjykata ishte e dyshimtë dhe legjitimiteti i saj i kontestueshëm, njerëzit që e udhëhiqnin ishin të dyshimtë. Në anën tjetër gjatë procesit ndodhën shumë paqartësi dhe ai zhvillohej në mënyrë shumë të padrejtë. Argument për këtë kemi dëshmitë e njerëzve të perëndimit, e të mos flasim për qëndrimet e atyre nga pjesa tjetër e botës që njihen me korrektësi dhe mençuri.

Së katërti: Përsheptimi i ekzekutimit nga ana e okupuesve dhe kolaboracionistëve të tyre është manifestin i paafetësisë së tyre, pamundësisë për të ofruar zgjidhje për problemet në Irak dhe dështimit në realizimin e objektivave të tyre. Këtu nuk ka asgjë për çka meriton të festohet, ngase Sadami prej momentit kur u kap e derisa u ekzekutua nuk paraqiste ndonjë gjë të vlefshme, sepse nuk kishte kurrfarë ndikimi në arenën irakiane prej momentit kur u arrestua.

Së pesti: Rezistenca që bëhet kundër okupimit në Irak është rezistencë islame sunitë e që nuk lidhet me Sadamin, as me partinë ba'th dhe me asnjë ideologji tjetër joislame as për së afërmi. Madje sunitët janë ata që sot në Irak më së shtrenjti e paguajnë çmimin e politikës së gabuar të Sadamit dhe pushtetit të tij të padrejtë. Për këtë arsye, ekzekutimi i tij nuk do të ketë asnjë ndikim në vazhdimësinë e rezistencës. Ata, me lejen e Allahut, do të vazhdojnë luftën dhe kundërshtimin e

okupimit derisa të mos mbetet Iraku ashtu si i ka hije: arab dhe islam, derisa të valojë lartë flamuri i Islamit, edhe pse një gjë e tillë duket pak e mundshme për momentin. “Dhe duro, se premtimi i Allahut është i vërtetë, andaj mos të të dekurajojnë ata që nuk besuan.” (Rum, 60) “Allahu gjithsesi do të bëjë që urdhri i Tij të dominojë, por shumica e njerëzve nuk e dinë.” (Jusuf, 21)

Së gjashti: Kjo ngjarje dëshmon se sa janë trimëruar rafiditë (shiitët) dhe sa e kanë futur në dorë pushtetin mbi Irakun dhe administrimin e tij. Kjo si rezultat i aleancës që kanë me amerikanët. Pa marrë parasysh se ekzekutimi i Sadamit a ka qenë në marrëveshje me amerikanët apo me vendim safevito - shiit, kjo dëshmon se situata është alarmante dhe rreziku shumë serioz.

Së shtati: Zgjedhja e vendit dhe kohës për ekzekutimin e Sadamit, të cilën e ka bërë qeveria shiite irakiane, gjithashtu tregon se çfarë urrejtje të thellë fshehin ata në brenditë e tyre për pasuesit e sunetit në Irak dhe në botën islame në përgjithësi. Ata angazhohen - në orvatjet e tyre të pashpresa - që Sadamin ta shndërrojnë në simbol të sunitëve, që atyre t'ua ngarkojnë fajet e tij dhe që ekzekutimin e tij, ta paragesin si fitore të tyre kundër sunitëve. Ata zgjedhën ditën e kurban bajramit për të kryer ekzekutimin dhe kjo është shumë indikativ që meriton të studiohet më tepër, provokon pyetje dhe dilema lidhur me fshehtësinë e zgjedhjes

së kësaj dite nga ana e qeverisë në Bagdad.

Së teti: Nuk është patjetër që ne lidhur me ngjarjen të pozicionohemi në njërën prej dy qëndrimeve: të gëzimit apo pikëllimit. Cilido prej dy qëndrimeve nuk do të ishte qind për qind i qëlluar. Puna e Sadamit i takon Zotit, mirëpo të kaluarën e tij e dimë të gjithë. Allahu e di më së miri a është penduar apo jo. Andaj, nëse pikëllohem i nuk e bëjmë këtë se është vlarë Sadami, por për shkallën e despotizmit dhe shfryrjes që e kanë arritur shiitët kundër sunitëve.

Së nënti: Çka mësojmë nga këto ngjarje:

- Edhe zullumqarët kanë fund, pavarësisht sa larg kanë shkuar në padrejtësinë dhe shfrenimin e tij. “Assesi mos konsidero se Allahu nuk e ka parasysh atë që bëjnë zullumqarët.” (Ibrahim, 42) “Do ta marrin vesh zullumqarët se si do të jetë përfundimi i tyre.” (Shu'ara, 227)

- Të gjithë pushtetmbajtësit në vendet muslimane duhet t'i kthehen Allahut, të sundojnë me ligjin e Tij dhe të angazhohen për ngritjen e Fjalës së Tij. “Ata, të cilëve nëse u japim pushtet falin namazin, japin zekatin, urdhërojnë në të mirë dhe ndalojnë nga e keqja. Allahut i takon përfundimi i të gjithave.” (Haxh, 41) Ata gjithashtu janë të obliguar që të mos bëhen vegël në duart e armiqve, ashtu që t'i përdorin, e pastaj t'i hedhin sapo të kryejnë punën e tyre. “Dhe mos u mbështetni tek ata

që bënë zullum e tu godasë zjarri, ashtu që të mos keni mbrojtës përveç Allahut dhe assesi nuk do të shpëtoni.” (Hud, 113) Historia moderne është plotë me shembuj e argumente që dëshmojnë një gjë të këtillë, ndërsa çështja e Sadamit është vetëm një hallkë në këtë zinxhir të gjatë.

- Ai që çështjen e vet e ka lidhur me Allahun dhe përkrahjen e Islamit, ai do të ngadhënjejë gjithsesi, pavarësisht a e fiton luftën apo vdes shehid, ngase fitorja është fitore e parimeve e jo mbetja në jetë e njerëzve dhe udhëheqësve. Këtë kuptojë nga sureja El-Buruxh, si dhe përkujtoje fjalën e Allahut: “Ne gjithsesi do t’i përkrahim të dërguarit Tanë dhe ata që besuan në jetën e dunjasë dhe Ditën kur ngrihen dëshmitarët.” (Gafir, 51)

- Sunitët në Irak duhet nga ngjarja të kuptojnë realitetin e gjendjes së shiitëve dhe ku kanë arritur ata në qeverisjen e Irakut, andaj duhet të mobilizohen të gjithë në një radhë të vetme për t’i rezistuar okupimit amerikan dhe atij safevito - shi’it. Të dy okupatorët, nganjëherë pajtohen e shumë herë kanë mospajtime, ndërsa objektivi dhe caku i tyre, për të cilin ata asnjëherë nuk kundërshtohen, janë sunitët. Obligim i të gjithë sunitëve në botë, e posaçërisht atyre në gjirin arabik është

të kuptojnë synimet e shiitëve safevit dhe pretendimet e tyre në rajon dhe t’i ndërmarrin të gjitha masat praktike serioze për të parandaluar dhe për t’i dalë ballë këtij rreziku para se të bëhet vonë. Ajo që po ndodhë në Irak mjafton si mësim dhe përvojë për ata që mendojnë dhe logjikojnë. Obligimi më prioritar për t’i dalë përpara këtij invadimi persiano - mexhusit (zjarrputist) është solidarizimi me vëllezërit tanë në Irak, përkrahja e sunitëve me të gjitha mënyrat dhe mjetet e përkrahjes fizike dhe morale.

Shansi akoma është në dispozicion ngase ehlu suneti në Irak janë duke qëndruar, luftuar dhe duke i shkaktuar armiqve humbje të mëdha edhe pse mundësitë e tyre janë të dobëta. Nëse ne heqim dorë prej tyre, nuk do të jemi të sigurt nga ndëshkimi i Allahut, sepse kjo do të ishte padrejtësi e madhe e ndëshkimi për këtë do të ishte i shpejtë, ashtu si dëshmojnë ligjet e Allahut në këtë gjithësi. “Këto janë vendbanimet që Ne i shkatërroam kur ata u bënë të padrejtë. Shkatërrimin e tyre e bëmë në afat të caktuar.” (Kehf, 59) “A mos presin që edhe këta t’i godas ajo që i ka goditur të mëhershmit sipas ligjit të Allahut. Ligji i Allahut as nuk zëvendësohet e as nuk ndryshon.” (Fatir, 43)

Shkruan: prof. Dr. Nasir Sulejman el-Omer
Përktheu: Fisnik Hoxha

Legjenda e Bin Laden-it, sekret?!

Fshehtësitë janë gjera shumë normale: A dhe B takohen dhe bisedojnë prapa krahëve të C-se me qëllim që të kenë ndonjë gjë pozitive së bashku. Kjo ndodh në jetën ekonomike por edhe në natyrë. Në të shumtën e rasteve shumica e gjerave që bëhen në fshehtësi, dalin në pah. Por ka edhe disa raste ku këto fshehtësi nuk dalin në pah dhe mbeten thjesht një teori. Sa i përket 11 shtatorit nuk duhet të jemi ndonjë person nga ata që tregojnë të ardhmen (ose profet) që të tregojmë që 11 shtatori mbetet vetëm teori. Pas 3 vitesh dhe gjoja pas një kontrolli policor më të madh në botë, nuk dimë më shumë sesa pas 3 ditëve pas ndodhisë: që 19 arab nën urdhrin e Osames i morën peng me thika të vogla 4 aeroplan, rrëzuan World Trade Center-in dhe u morën jetën 3000 personave. Komisioni hetimor me emrin 9/11 dëgjoi shumë dëshmitarë, dhe lëvizi me mijëra dokumente të ndryshme, zbuloi personat që financuan dhe radhitjen e ndodhisë por në të vërtetë nuk ka nxjerr diçka të re në dritë. Personat që u angazhuan në komisionin hetimor pas një kohe të shkurtë filluan të merren me çështjet se si të mbroheshin në të ardhmen dhe jo me çështjen që ata u ngarkuan, pasi që ata kishin këtë urdher nga lart, që

ky komision të bënte punën sa më mire kërkoi që të merrte disa informata mbi kutitë e aeroplanëve, dëgjimit të bisedave të ndryshme para përplasjes të aeroplanëve protokolle të ndryshme mbi mbrojtjen ajrore etj. por nuk morën asgjë, siç thuhet, këto gjera mbahen të bllokuara vetëm për shkak të sigurisë nacionale. Komisioni i Dick Cheney-it me në krye Bush-in, anëtarët e të cilit komision shquhen për lidhje të ngushtë me shërbimet sekrete i pranuan këto bllokime pa ndonjë kundërshtim. Anëtarë i vetëm i komisionit senatori Max Cleland që e kundërshtoi këtë veprim u ndërrua shumë shpejtë.

Se sa rëndësi i dha qeveria amerikane zbulimit të kësaj vrasje masive tregon fakti që qeveria fillimisht ndau vetëm 3 mil \$ për zbulimin e këtij fakti dhe pas shumë protestave të familjareve të te humburve ky buxhet u rrit në 15 mil \$. Vetëm për të bërë një krahasim: për zbulimin e skandalit në mes Clinton-it dhe Monika Lewinskit qeveria ndau 70 mil \$. A s'është kjo diçka absurde?

Cila është arsyeja që qeveria u tregua e shtrënguar kur bëhet fjalë për sigurinë nacionale? Kjo pyetje na çon direkt në fushë atje ku çelin edhe lulet e 11 shtatorit dhe një përgjigje direkte na jep invazioni (okupimi) i Irakut.

Ministri i mbrojtjes Rumsfeldi dhe zëvendësi i tij Wolfowitz në ndërkohe kanë thënë që planet konkrete për luftën në Irak filluan direkt pas përplasjes të aeroplanëve në kullat binjake. Pikërisht atë ditë që FBI-ja beri publike listën e 19 pengmarrësve, prej të cilëve 15 ishin nga Arabia Saudite.

18 muaj me vone, para marshimit në Irak rezultatet e disa anketimeve në Amerikë tregojnë që 60 % të banoreve amerikan mendojnë që pengmarrësit ishin irakian. Çfarë ndodhi? Si gjithmonë shteti amerikan është përdoruesi më perfekt i mediave kur behet fjale për ndikimin e tyre. Amerikës iu deshën 18 muaj që me ane të mediave (spoteve reklamuese, spoteve shtetëror informativ, emisio-neve dokumentar fiktiv të financuara nga shteti, filmave të ndryshëm serik dhe artistik, fletushkave të ndryshme informative, librave, gazetës, shkollave, kishës, e shume mediave të tjera) arriti që të depërtoje në pavetëdijen e amerikaneve (tipike për reklamën dhe spoteve të ndryshëm televiziv që ndikojnë në pavetëdijen e njerëzve), ti ktheje mendimet e tyre dhe tu krijoje bindjen që pengmarrësit janë irakian. Me e papranueshmja ishte që populli mendonte që forcat amerikane duhet të marshojnë në Irak si dënim për pengmarrësit.

Mos zbulimi i identitetit të sakte të pengmarrësve dhe një ekzistim fantom i një organizate të quajtur Al Qai-

da, i shërbeu Amerikës në forma pozitive. Cila ishte në këtë kohe fotografia e krijuar që e kishte para vetes çdo amerikan? Kundërshtari gjeografik ishte arab dhe ai ideologjik ishte islami.

Mos zbulimi i identitetit të sakte dhe mos zbulimi i planifikuesve i dha mundësi Amerikës për të bere një propagande ashtu siç e dëshironte. Propaganda dukej se ishte edhe identiteti i shefit të terroristeve Mohammed Atta i cili ka qene prezent në të njëjtën kohe në dy vende të ndryshme, njëherë në Restaurantin e Shukkum në Hollywood/Floride dhe në një bar sportiv po të Shukkum. Pastaj tregohet se ky person ka pire shume raki, ka ngrënë kotëlete deri, ka marr kokaine dhe i ka adhruar baret me striptiz dhe në fund të këtyre të dhënave që i kane shkruar gazetaret ka qëndruar mbishkrimi: çfarë myslimani!!! Morali i gjithë këtyre shpifjeve është vetëm që Mohammed Attan ta nxjerrin si agjent sekret botëror.

Gjermani të i cili ka punuar Mohammed Atta gjatë studimeve që i ka ndjekur, thotë që ai nuk i beson këta gjera që tregohen në TV dhe këto mund të jene vetëm shpifje sepse ai e njeh mire Mohammedin. Këto janë aq të pabesura sa që një person normal mund të shtroje lirisht pyetjen “çfarë po ndodh këtu??? Nga ana tjetër tregohet që po në atë da-

te Mohammedi ka qene ne Pompano Beach, ku bashke me Marwan Al Shehhi ne "Warrick Rent a Car" ka kthyer veturën qe e ka marr me qira. A mund te behet fjale për 2 persona binjak ose identik?. Dyshimet janë shume te dukshme.

Si sqarohet qe pas 3 vjetësh kontroll dhe pas aksionit me te madh te çdo kohe te FBI-se amerikane dhe pas 20 muajsh kërkim te komisioneve te ndryshme qeveritare nuk ka qartësi? Pyetje si kjo nuk janë diçka e vogël por këtu behet fjale për një kriminel te një vrasje masive. Ne një moment qe shefi i FBI-se Rober Mueller siguronte qe do te behet gjithçka për zbardhjen e rastit, Xhorxh Bushi thotë qe prioriteti jone ka ndryshuar. "ne duhet te koncentrohemi qe te pengojmë sulmin e ardhshëm ne vend qe te mërzitemi dhe te mendohe mi se kush e beri këtë sulm. D.m.th. ne 12 shtator kur gërmadhat e ndërtesave tymonin akoma, merret një vendim qe kërkitimi për te dyshuarin do te anulohet ngaqë prioriteti jone ndryshoi ne drejtim te Irakut.

Televizioni amerikan CBS transmetoi ne date 12 shtator lajmin: ne 11 shtator, 5 ore pas rrëzimit te ndërtesave, ministri i mbrojtjes Rumsfeld u ka thënë bashkëpunëtorëve te tij qe te nxjerrin planet për një sulm kundër Irakut edhe pse nuk ka ndonjë dëshmi për pjesëmarrjen e Saddamit ne

sulmin qe iu be Amerikës. Ky intencion u përdor si qellim propagandistik.

Zëvendës ministri i mbrojtjes Paul Wolfowitz tha pas ndodhisë se "ky operacion ishte shume i menduar dhe shume i komplikuar dhe nuk beson askush qe te jete bere vete nga një grupe terroristesh. Dhe këtu ne fakt zëvendësministri ka te drejte. Pastaj ai shtoi një gënjeshtër pa te dhëna dhe tha: "pa ndonjë person shtetëror qe i ka financiar". Qe d.m.th. Iraku me siguri qe u ka ndihmuar se ndryshe vete terroristet nuk mund ta planifikonin një gjë te tille.

Është shume interesant se si ndërtohen mitet nga ana e shtetit amerikan. Si ka mundësi qe shteti me i forte ne bote me një ushtri shume moderne me armët me moderne dhe me te sofistikuara me zbulimet e ndryshme dhe sekrete qe posedon ky shtet sa i përket armatimit, te mos u zbulojte dhe eliminoje 12 student me thika te vogla për 2 ore rresht? Shume thjesht. Iraku qëndron prapa gjithë kësaj. Legjenda sekrete është gati. Ne qofte se e hapim fjalorin dhe e kërkojmë se çfarë do te thotë fjala "mit" do te shohim se shkruan: një histori qe pas shume gojëdhënave transformohet ne një tradite për një shoqëri. Kjo na tregon gjithçka se për cilën arsye u përdoren mediat aq shume nga shteti amerikan. D.m.th. qëllimi kryesor ishte qe pas shume gojëdhënave permanente (këtu te

dhënave neper media) u krijua një mit dhe ne qofte se ky mit dikur do te dilte si i gabueshëm askush nuk do te akuzohej ngaqë nga shume gojëdhënat krijuesi i historisë është i zhdukur ose i fshire nga te dhënat e këtij miti. Qe te funksionojë sa me mire një mit duhet te manipulohen ose te zhduken fare faktet.

Pasi qe armata amerikane u fut ne Irak dhe rrezoi statutin e Saddamit, pikërisht këtë status ata e zbuluan me flamurin e tyre. Ky ishte flamuri qe valonte ne 11 shtator mbi pentagonin. Akti simbolik me te cilin demonstroi ushtaret amerikan dhe me besimin me te cilin i kishte dërguar Amerika ne Irak, tregon edhe njëherë se si mitet instrumentalizohen dhe inscinohen (ndërtohen). Ne këtë rast as nuk është e nevojshme qe te zbulohen atentatorët e 11 shtatorit.

Askush me nuk beson se ekziston një grupe terroriste me emrin “ana raicha al quaida” qe ne një dialekt do te thotë “unë duhet te hyj ne WC” me siguri vetëm një grupe humori do ta kishte zgjedhur këtë emër. Personat e kësaj grupe janë fantazma (te padukshëm) ngaqë asnjëherë asnjë gjykatë nuk i ka parë dhe nuk i ka marr ne pyetje. Komisioni i 11 shtatorit pas 3 vjetëve kërkim, del me një deklaratë qe planifikuesit dhe terroristet nuk dihen akoma. Te gjitha këta qe u ceken me larte tregojnë qe edhe ne qofte se kërkimet zgjasin edhe 30

vjet te tjera rezultati i një kërkimi nga një shtet me i forte dhe me i përparuar ne bote do te ishte zero dhe Osama përsëri do te ishte një mit.

Edhe pse mediat tregojnë here pas here për ngjarjen e 11 shtatorit akoma nuk mund te tregojnë një fotografi te sakte te asaj qe ka ndodhur. Ne fakt nuk mund te tregohet një fotografi e sakte e një miti dhe te një ngjarje e pakontrolluar. Këtë e dëshmon edhe gjykata e bashkëjetuesve te Mohammed Attas nga Hamburgu. Ngaqë askush deri tani nuk është dënuar është një fakt shume i forte: nuk ka dëshmi.

Një gjë është e qarte, shume gjera mund te mbahen te fshehura. Amerika mbajti p.sh. te fshehur bombën atomike me emrin „Manhattan Project“ rreth viteve 1940, gjithashtu edhe ndërtimi i aeroplanit “stealth bomber” rreth viteve 1980, pse te mos e mbaj edhe këtë ngjarje sekret?

Ne ditën e partisë së republikaneve ne fillim te janarit u tregua se ne një anketim qe u është bere banoreve te qytetit te new york-ut ne lidhje me 11 shtatorin 49,3 % e te pyeturve janë te mendimit qe qeveria ka pasur informata për sulmet dhe për shkaqe te ndryshme i ka lënë qe te ndodhin.

Ellen Mariani, një grua, qe me sulmin e 11 shtatorit mbeti e ve, e ka paditur qeverinë amerikane për dijeni dhe informata te sakta për sulmin e asaj dite.

Te bëjmë një përmbledhje te vogël:
Identiteti i pazbuluar i 19 pengmarrësve, pa harruar këtu edhe listat e udhëtareve te 4 aeroplanëve, te cilat duhet te përmbanin edhe emrat e pengmarrësve deri me sot nuk është publikuar.

Identiteti i Mohammed Atta si dhe sjellja e tij joislame.

Mos harrojmë te faktet, te vendojmë edhe paralajmërimet që iu bene ministrit te drejtësisë Ashroft (një jahudi) dhe kryetarit e komunës se San Franciscos Willie Brown para datës 11 dhe ne date 11 shtator mos përdorin aeroplan te linjave.

Lojërat luftarake „wargames“ që u bene ne mëngjesin e 11 shtatorit te të cilat simuloheshin pengmarrje me aeroplan civil. Edhe disa muaj me pare ishte bere një gjë e tille dhe një nga aeroplanët e lojës luftarake kishte rënë pranë pentagonit.

Domethënien e lojërave luftarake me shuarjen ose mosfunksionimin e mbrojtjes ajrore ditën e 11 shtatorit nga ana e air force dhe thënien e Condolisa Ryce që “ne nuk mund t'i paramendojmë aeroplanët si bomba”

Ministri i mbrojtjes, sipas protokollit përfundimtar, ne kohen e sulmeve nuk mund te gjendej neper pentagon,

si dhe ushtaraku i larte Richard Myers i cili doli pas përplasjes te 4 aeroplanëve.

Disa pamundësish teknike si p.sh: biseda me telefon celulare nga një lartësi e aeroplanit nga ku është e ditur që nuk funksionojnë celulare, si dhe për bërjen copa e pluhur te boingut gjigand që ra ne pentagon ku nuk paska mbetur asnjë cope e aeroplanit por paskan mundur gjoja te identifikohen te gjithë pasagjeret.

Lista mund te zgjatet edhe më, por edhe me kaq është e mjaftueshme që te konstatohet se nuk ka pasur krim ne datën 11 shtator nga ana e myslimanëve dhe nuk ka pasur ndonjë kërkim adekuat. Arsyet u ceken me larte: ne 12 shtator qeveria amerikane ndryshoi prioritetin.

Miti i 11 shtatorit i organizuar nga një shpelle/humnere ne Afganistan dhe i kryer si një sulm surprize (gafil) do te thotë që frika vjen nga gjithandej dhe për ç' donje është e patjetrueshme një strategji preventive për luftëra imperiale dhe përderisa kjo ne Uashington është kryesorja e te gjithë gjerave mendoj që do te duhet te jetojmë me fiksione dhe mite te ndryshme. Allahu na ndihmoftë.

Agron Kurtishi

(autori është profesor në UEIL)

(Artikujt e paraqitur në këtë seksion janë mendime dhe komente personale te autorëve dhe nuk korespondojnë domosdoshmërisht me atë që redaksia e Albislamit i di për të vërteta)

Edukata e thirrjes së ezanit

Ezani është prej shenjave të fesë së Allahut, madje prej atyre më të mëdha. I cili lajmëron dhe me të cilin lejohet të filluarit e faljes së namazit farz.

Ka ca rregulla që kanë të bëjnë me thirrjen e tij të cilat duhet t'i kemi parasysh, dhe të kujdesemi për to, prej të cilave janë:

1- Qëllimi (nijeti) të jetë i mirë:

Muezini (thirrësi i ezanit) me këtë thirrje duhet të shpresojë në shpërblimin e Allahut për punën e tij, për shkak se për një vepër të tillë kanë ardhur disa hadithe të cilat tregojnë këtë shpërblim për muezinin. Nuk lejohet të kërkojë pagë mujore për thirrjen e tij, apo vendbanim në shtëpinë e xhamisë, apo për arritje të autoritetit në masë etj. Pejgamberi paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, lidhur me vlerën e myezinëve thotë: "Muezinët do të jenë njerëzit me qafat më të gjata Ditën e Gjykimit"

Ua tërhoqi vërejtjen atyre që kërkojnë shpërblimin e kësaj bote me këtë vepër duke i thënë Uthman b. Ebil Asit: "...Merre një muezin i cili nuk kërkon pagë për thirrjen e ezanit", hadith ky i cili jep sinjal të qartë se muezini duhet ta thërret ezanin vetëm për të fituar shpërblim tek Allahu e jo për të holla. Por nëse thirrja e ezanit muezinin e pengon nga puna dhe për hir të kësaj

thirrje ai obligohet të bllokohet nga kërkimi i riskut me ndonjë punë tjetër, atëherë nëse udhëheqësi apo priftësi ia jep një pagë të caktuar disa dijetarë e kanë lejuar një gjë të tillë për të mbijetuar.

2- Të jetë i kujdesshëm në kohën e thirrjes së tij:

Pra të ketë kujdes ta thërret ezanin në kohën e tij dhe të kujdeset sa të mundet për saktësinë e kohës së tij sepse ai është përgjegjës për namazin e njerëzve, iftarin dhe syfyryn e tyre, e mos t'ua humbë besimtarëve shpërblimin e plotë. Në një hadith "mursel" është cekur se "Muezinët janë përgjegjës të besimtarëve për namazin dhe nevojat tjera të tyre". Po ashtu Pejgamberi salAllahu alejhi ve selem thotë: "Muezinët janë përgjegjës të besimtarëve për iftarin dhe syfyryn e tyre".

3- Ta ketë zërin e bukur:

Duhet të zgjidhet njeriu me zërin më të bukur dhe më të lartë për thirrjen e ezanit. Pejgamberi salAllahu alejhi ve selem i pat thënë Abdullah b. Zejd b. Abdu Rabit: "...Shko tek Bilali dhe mësoja atë që e ke parë në ëndërr (ezanin), e ai le ta thërret atë, sepse e ka zërin më të lartë se ti..." . Andaj njerëzit duhet pasur kujdes në zgjedhjen e muezinëve që ta kenë zërin e bukur, e disa muezinë të cilët

nuk e kanë zërin e bukur, ndonjëherë ndoshta bëhen shkak që njerëzit të mos kenë dëshirë ta dëgjojnë as ezanin. E një gjë e tillë, për fat të keq, sot është prezent në mesin tonë.

4- Të jetë i pastër:

Pra të jetë i pastër në maksimum sipas mundësive të tij (të jetë me abdes) gjatë thirrjes së ezanit, gjë të cilën duhet ta ketë parasysh muezini sipas mendimit të shumicës së dijetarëve.

5-Të thirret ezani nga një vend i lartë:

Kjo, për shkak që ta dëgjojnë sa më shumë njerëzit ezanin e tij: "Bilali e thërriste ezanin mbi një shtëpi prej shtëpive të një gruaje të fisit Benu Nexhari, shtëpi e cila ishte prej shtëpive më të larta rreth xhamisë". Kurse në kohën tonë zmadhueset e zërit që gjenden nëpër minaret e luajnë rolin e hipjes në vend të lartë sipas mendimit të disa dijetarëve.

6-Të thirret ezani i ngritur në këmbë:

Të gjithë dijetarët janë të këtij mendimi, siç pohon një gjë e tillë Ibën Mundhiri, Allahu e mëshiroftë, duke thënë: "Të gjithë dijetarët janë të mendimit se është prej sunetit që ezani të thirret në këmbë".

7- Të thirret me zë të ngritur:

Duhet muezini ta ngritë zërin e tij sa të ketë mundësi më qëllim që ta dëgjojnë të gjithë njerëzit thirrjen e tij për namaz. "Bilali kur e thërriste ezanin, i fuste dy gishtat e tij tregues në veshë", gjë e cila i ndihmon muezinit në ngritjen e zërit.

8- Thirrja e ezanit çift, kurse e ikametit tek:

Për këtë rregull transmeton Enes b. Maliku i cili thotë: "U urdhërua Bilali ta thërriste ezanin duke i përsëritur fjalët e tij nga dy herë (çift) kurse ato të ikametit t'i përsëriste vetëm nga njëherë (tek)".

9-Praktikimi i sunetit gjatë thirrjes së tij:

Duke i pasuar fjalët e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, të cilat thuhën në ezan e duke mos shtuar fjalë tjera, e ato fjalë në ezan janë: "Allahu ekber (4 herë), esh-hedu en la ilahe ilallah (2 herë), esh-hedu enne Muhameden resulullah (2 herë), haj ales-salah (2 herë), haj alel fellah (2 herë), Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe ilallah".

Kurse sunet gjatë leximit të ikametit është të thuhën vetëm këto fjalë: "Allahu ekber, Allahu ekber, esh-hedu en la ilahe ilallah, esh-hedu enne Muhameden resulullah, haj ales-salah, haj alel felah, kad kametis-salatu, kad kametis-salah, Allahu ekber Allahu ekber, la ilahe ilallah".

10- Të thirret me "terxhië":

"Terxhië" do të thotë, që muezini fillimisht dy shehadetet gjatë ezanit t'i thotë në vete, me zë të ulët, e pastaj t'i thotë ato me zë. Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ve selem, kur ia mësoi thirrjen e ezanit Ebu Mahdhures i tha: "Thuaj: Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, Esh-hedu en la ilahe ilallah, esh-hedu en la ilahe ilallah, esh-hedu enne Muhame-

den resulullah, esh-hedu enne Muhameden resulullah", këto fjali deri këtu, i thua me zë të ulët, e pastaj i thotë me zë të lartë (deri në fund)...

Neveviu gjatë komentimit të sahihut të Muslimit thotë: "Në këtë hadith ka argument të qartë për medh-hebin e Malikut, Shafiut dhe Ahmedit si dhe për shumicën e dijetarëve të cilët thonë se "terxhiu" në ezan është prej sunetit, e që është leximi i dy shehadeteve me zë pasi t'i kesh thënë ato së pari në vete".

11- Kthimi i kokës në të djathtë dhe në të majtë:

Muezini kur të arrijë tek fjala "haj ales-salah" duhet të kthehet në të djathtë, kurse tek fjala: "haj alel felah" në të majtë. Rregull të cilin e praktikonte Bilali gjatë thirrjes së ezanit, hadith të cilin e transmeton Ebu Xuhajfe, i cili thotë: E pashë Bilalin duke e thirrur ezanin dhe e përcillja gojën e tij, ai e lëvizte kokën në të djathtë dhe në të majtë duke thënë: haj ales-salah, haj alel felah". Thotë Neveviu në komentin e tij të sahihu Muslimit: "Dijetarët kanë disa mendime lidhur me mënyrën e lëvizjes së kokës, e në medhhebin tonë ka tre mendime, më e sakta prej tyre, e cila njëherazi është edhe fjala e shumicës së dijetarëve, se muezini kur thotë "haj ales-salah" e kthen kokën kah ana e djathtë, kurse gjatë fjalës së tij "haj alel felah" e kthen atë kah ana e majtë".

12-"Tethuibi" gjatë ezanit të sabahut:

"Tethvib" do të thotë; t'i shtohet ezanit të sabahut pas fjalës: "Haj alel felah", fjala "Es-salatu hajrun minen - nevm", siç ja mësoi Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, Ebu Mahdhures, radijAllahu anhu.

13- Ezani i parë i mëngjesit të thirret natën:

Pra të thirret ai para se të del agimi apo para se të hyjë koha e faljes së namazit të sabahut. Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, thotë: "Bilali e thërret ezanin e parë natën, e ju vazhdoni të hani e të pini (në syfyr) derisa ta thërret ezanin e dytë Ibën Umi Mektumi".

14- Përsëritja pas muezinit:

Është prej sunetit që ta përsërisim ezanin pas muezinit, vepër për të cilën thotë Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem: "Kur ta dëgjoni ezanin përsëriteni ashtu siç e thotë muezini". Mirëpo gjatë fjalës së muezinit "haj ales-salah, haj alel felah" duhet të zëvendësohet me fjalën "la havle ve la kuvete ila bilah", sepse Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, kur e dëgjonte ezanin i përsëriste fjalët e tij, e kur arrinte tek fjala "haj ales-salah, haj alel felah", thoshtë: "la havle ve la kuvete ila bilah".

Kurse gjatë ezanit të sabahut pas fjalës "es-salatu hajrun minen nevm" e përsëritë të njëjtën fjalë, siç thotë edhe Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem.

15- Pasi muezini i lexon shehadetet të thuash fjalën "edhe unë, edhe unë":

Për shkak se edhe Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, kur e dëgjonte

muezinin duke e lexuar deklarimin e shahadetit thoshte “edhe unë, edhe unë”. Pra edhe unë dëshmoj sikurse ti një gjë të tillë.

16- T'i lexosh salavatet pas ezanit:

Thotë Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem: “Kur ta dëgjoni muezinin atëherë thoni ato fjalë që i thotë ai, e pastaj bini salavat mbi mua...”. E këto salavate lejohet të thuhet çfarëdo qofshin ato me kusht mos të jenë “salavatet ibrahimije” (ato që lexohen në fund të namazit. Sh. P.)

17-Ta lexosh lutjen e duhur pas ezanit:

Duhet të thuash pas ezanit ashtu siç ka ardhur në hadith; “Kush thotë këtë lutje pasi ta dëgjojë ezanin: “Allahume rabe hadhihid-davetit-tameh, ves-ssalatil kaimeh, ati Muhamedenil vesilete vel fedilete, veb ath-hu mekamen mahmuden el-ledhi veadtehu” do ta kaplojë ndërmjetësimi im Ditën e Gjykimit”.

Po ashtu thotë edhe lutjen tjetër siç është transmetuar në hadithin e vërtetë: “Kush thotë këtë lutje pasi ta dëgjojë muezinin: “Ve ene esh-hedu en la ilahe ilallahu vahdehu la sherike leh, ve esh-hedu ene Muhameden abduhu ve resuluhu, reditu bil-lahi raben, ve bi Muhamedin resula, ve bil Islami dina” do t'i falen gabimet e tij”.

18-Duhet të lutesh mes ezanit dhe ikametit:

Për arsye se Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, thotë: “Duaja mes ezanit dhe ikametit nuk kthehet prapë”. E padyshim se besimtari e ka obligim që t'i kërkojë kohët më të përshtatshme në të cilat pranohet duaja dhe t'i lutet Allahut në ato kohë.

19- Mos të largohet besimtari nga xhamia pasi të thërret ezani:

Nuk lejohet të dilet prej xhamisë pasi të thërret ezani përveç për ndonjë nevojë të rëndësishme. Ebu Hurejre kur e pa një njeri duke dalë nga xhamia pas ezanit të ikandisë tha: “Ky person e ka kundërshtuar Ebu Kasimin (Pejgamberin), salAllahu alejhi ve selem”.

20- Duhet lënë kohë të mjaftueshme mes ezanit dhe ikametit:

Të ketë aq kohë sa i mjafton atij që është duke marrë abdes ta përfundojë abdesin e tij, ai që është duke ngrënë ta përfundojë ngrënien e tij duke mos u ngutur. Mu për këtë I Dërguari, salAllahu alejhi ve selem thotë: “Mes ezanit dhe ikametit lejo kohë të caktuar aq sa i mjafton njeriut ta kryej nevojën dhe të marrë abdes i qetë, dhe sa i mjafton të uriturit të ushqehet”.

Këto ishin disa rregulla që kanë të bëjnë me ezanin e të cilat Allahu mi lehtësoi t'i tuboj, numri i tyre arrin njëzet. E falënderimi i takon Allahut, Zotit të gjithësisë.

Dr. AbdulAziz ibën Fet'hi Nida / Përktheu: Lulzim SUSURI

Agjërimi i Ashurasë

Muaji Muharem i cili këtë vit fillon më 19 Janar është muaj i cili ka disa veçori. Prej veçorive më të theksuara:

- Është muaj i hixhretit. Në këtë muaj, 13 vjet pas fillimit të shpalljes së Kur'anit, ndodhi një nga ngjarjet më madhështore të historisë Islame. Ngjarje, e cila rezultoi me formimin e shtetit të parë Islam në Medinë. Qytet ky, i cili ishte dhe mbeti burim i udhëzimit sot e asaj dite.

Në kohën e udhëheqjes së Omerit, radijallahu anhu, me dëshirë që muslimanët të kenë kalendar në vete, u vendos që data e kësaj ngjarje të vendoset si datë e numërimit të muajve dhe viteve për muslimanët.

- Në këtë muaj gjendet dita e Ashurasë. Është dita e dhjetë e këtij muaji. Këtë vit bie në datën 29 Janar - e hënë. Ibën Abbasi, radijall-llahu anhu, tregon: Kur erdhi Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, në Medinë, pa çifutët duke e agjëruar ditën e Ashurasë. I pyeti: Ç'është kjo që veproni? Thanë: Kjo është një ditë e mirë; në këtë ditë Allahu ka shpëtuar izraelitët nga armiku i tyre, edhe e ka agjëruar Musai, alejhiselam. Tha: Unë jam më meritör për Musain sesa ju; dhe e agjëroi, pastaj urdhëroi muslimanët ta agjërojnë këtë ditë". (Buhariu).

Po ashtu Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, për t'i kundërshtuar çifutët në këtë adhurim, tha: Në vitin e ardhshëm, me lejen e Allahut, do të agjërojmë edhe ditën e nëntë. (Muslimi).

Pra, krahas agjërimit të ditës së dhjetë duhet të agjërojmë edhe ditën e nëntë (28 Janar), me qëllim që ta praktikojmë sunetin ashtu si ka dëshiruar Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, por nuk mundi ta realizojë për shkak se kishte ndërruar jetë në vitin e ardhshëm.

Për këtë agjërim Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, ka thënë: "Agjërimi i ditës së ashurasë, shpresoj se i shlyen mëkatet që janë bërë në vitin që ka kaluar". (Muslimi 1976).

- Është muaj ku mund të bëjmë agjërim vullnetar. Krahas ditës së Ashurasë, është shumë e pëlqyeshme edhe agjërimi i ditëve tjera të këtij muaji. Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, ka thënë: "Pas Ramazanit, agjërimi më me vlerë është agjërimi i muajit Muharem" (Muslimi 1982). Pra, para apo pas ditës së Ashurasë mundemi të agjërojmë sa të mundemi, por jo tërë muajin, ngase këtë nuk e bëri Resulullahu, salallahu alejhi ue selem.

Allahu na dhëntë sukses në çdo të mirë.

Omer Berisha

Thirrja e jomyslimanëve në Islam

Vlera e thirrjes në Islam:

Thirrja në fe zë një pozitë tejet të lartë në fenë Islame. Duhet ditur se thirrja është kumtim i porosisë së Allahut te njerëzit. Kjo ishte detyra e pejgamberëve dhe vazhdon të jetë angazhimi i atyre njerëzve, të cilët Allahu i nderoi me dije.

Muhamedi, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, ishte ai që mbajti flamurin e thirrjes dhe e kreu atë detyrë ashtu si i ka hije. Allahu i Lartësuar na tregon: "O Pejgamber, Ne të dërguam ty si dëshmues, lajmëtar, përgëzues, qortues dhe thirrës në Allah, me lejen e tij. Ty të bëmë dhe pishtar ndriçues". (Ahzab 45-46).

Ai, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, vërtetë kumtoi porosinë, çoi amanetin në vend, këshilloi njerëzimin dhe u mundua për Allahun aq sa mundi derisa e takoi Allahun, kur më gadishulli Arabik tërësisht kishte hyrë në Islam.

Pas tij, këtë flamur e morën shokët e tij, të cilët e kryen me sukses këtë detyrë, duke dhënë tërë mundin për ta kumtuar thirrjen në Allah te të gjithë njerëzit, në lindje dhe perëndim. Pas tyre, flamurin e morën tabiinët (gjenerata e dytë), të cilët çliruan shumë vende dhe shumë të tjera u nënshtruan.

Ja sot, ne po shohim përreth gjurmën e punës së tyre. Lemi duke parë se Islami është përhapur kudo, në lindje e perëndim dhe në jug e veri. Kjo nuk do të ndodhte sikur ata, të mos jepnin mundin dhe sakrificat e shumta në rrugën e thirrjes për në fenë e Allahut.

Kur e shohim këtë, mësojmë se sa e madhe është përgjegjësia jonë për Islamin, mësojmë se e kemi detyrë fetare që ta realizojmë atë që e kanë filluar të parët tanë dhe mësojmë se edhe ne duhet thirrur njerëzimin në këtë fe madhështore.

Gjithë kësaj i bashkëngjitet bindja se Islami është fe botërore, e cila duhet kumtuar tërë njerëzimit. Islami është feja me të cilën është i kënaqur Allahu për njerëzimin. Ai ka thënë: "Fe e pranuar tek Allahu është Islami". (Alu Imran 19). "Kush kërkon fe tjetër nga Islami, ajo është e papranuar...". (Alu Imran 85). "Sot përsosa për ju fenë tuaj, plotësova ndaj jush dhuntinë Time, zgjodha për ju Islamin si fe...". (Maide 3).

Pra, nuk ka fe të pranuar përveç Islazit, kjo d.m.th. të kemi bindjen se të gjithë jomyslimanët duhet të thirren në Islam dhe ngarkesa e kësaj thirrje është mbi supet tona.

Po ashtu, me thirrjen tonë në këtë fe realizojmë mirësinë, të cilën Allahu ia përshkroi besimtarëve që thërrasin në fe: "Ju jeni populli më i mirë, i ardhur për njerëzimin, kur të urdhëroni në të mira, të ndaloni nga të këqijat dhe të besoni Allahun". (Alu Imran 110).

Që këtu, shohim se nga të gjithë pjesëtarët e kësaj feje kërkohet përhapja e Islamit. Të gjithë e kanë detyrë që në këtë çështje, ta kenë shëmbëlltë të Muhamedit, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të. Ata gjithashtu duhet të përgatiten për dhënie dhe sakrificë në rrugëtimin e përhapjes së kësaj feje në çdo pjesë të tokës.

Themelet e thirrjes në Islam:

Mirë ama, cilat janë themelet mbi të cilat mund ta bëj këtë thirrje?

Vërtetë ka disa themele, të cilave duhet dhënë shumë rëndësi gjatë thirrjes në Islam. Shkurtimisht mund t'i numërojmë:

1. Mbajllja e dashurisë së Allahut në zemrën e atij të cilin e thërret dhe të kujdesesh sinqerisht për këtë farë të besimit derisa të rritet dhe të piqet. Kjo është e nevojshme sepse, përqendrimi në Islam kërkon realizim detyrash dhe bartje përgjegjësi, të cilat nuk mund t'i bëjë njeriu përveç nëse zemrën e ka të mbushur me dashuri të Allahut, dëshirë të shpërblimeve dhe frikë nga dënimi. Këndi që më tepërmi ndihmon këtë aspekt

është thellimi në kapitullin: emrat e bukur dhe cilësitë e larta të Allahut. Gjithashtu koncentrim të veçantë kërkon edhe mësimi se kjo jetë nuk është asgjë përpos një botë kalimtare për në botën e përherëshme, se atje është jeta pas vdekjes dhe atje bëhet llogaritja e të mirave dhe të këqijave: bamirësi do të shpërblehet për të mirat që i ka bërë, ndërsa mëkatari do të dënohet për të zezat që i ka bërë.

2. Dhënia shembull dhe shëmbëlltyra prej anës tënde. Dije bindshëm se, vepra ka ndikim më të madh se fjala dhe fjala e shoqëruar me vepër vendoset thellë në zemër dhe shpirtin e tjetrit. Dije se, Islami nuk është përhapur në botë me asgjë më shumë sesa me moral, me të cilin kanë qenë të zbuluar tregtarët, që kanë udhëtuar anekënd botës. Gjithashtu, përkujto sa i ka qortuar Allahu njerëzit të cilët veprojnë ndryshe nga ajo që flasin: "A po urdhëroni të tjerët në mirësi, e veten tuaj po e harroni ndërsa ju jeni ata që e lexoni Librin, a nuk po mendoni". (Bekare 44). Pra, detyrimisht fjalët dhe veprat tua duhet të jenë në pajtim, kur thërret në Islam.

3. Ndjekja e metodës më të bukur gjatë thirrjes në Islam dhe shfaqja e afërsisë me atë që je duke e thirrur. Bindu se prej natyrshmërisë se njeriut është ta dojë secilin që na bën mirësi. Ndërsa, vrazhdësia gjatë

thirrjes shpesh herë mund të shkaktojë mendjemadhësi, këmbëngulje dhe inat. Po veprove ashtu, do të kesh rezultate krejtësisht të kundërta nga ato që shpreson.

4. Të dish se çdo rast kërkon sjellje të veçantë. Ndodh që, një metodë të jetë e suksesshme me një person por e dështuar me tjetrin. Madje ndodh të ketë sukses një metodë të një person në një kohë të caktuar, por e njëjta metodë te i njëjti person do të dështojë në kohë tjetër. Nga kjo mësojmë se patjetër duhet ta njohim personin që jemi duke e thirrur në Islam. T'i njoftojmë mendimet e tij, kuptimet dhe paragjykimet eventuale.

5. Mos i përshpejto rezultatet. Ti je i urdhëruar të thërrasësh në Islam e nuk je i detyruar ta presësh frytin e kësaj thirrje në këtë dynja. Nëse ka rezultate të shpejta nga thirrja jote, falënderoj Allahun për këtë. Mirëpo, nëse vonohen rezultatet e thirrjes tënde dhe nuk sheh asnjë fryt, mos lejo dëshpërimin të depërtojë në zemrën tënde. A e di se ditën e Kiametit, do të ketë peygamberë që do të vijnë vetmas, pa asnjë pasues. Pra, e rëndësishmja është të japësh mundin tënd, e jo të presësh rezultatin.

6. Durimi gjatë vështirësive të davetit. Vazhdimisht përkujtoje fjalën e Llukmanit, që ia tha birit të vet: "O biri im, fale namazin, urdhëro në të

mira, largo nga të këqijat dhe duroje atë që të godet, vërtet, këto janë çështjet më të preferuara". (Lukman 17) Këtu shihet qartë se pas urdhrit për të porositur në të mira dhe për të ndaluar nga të këqijat, e urdhëroi që të ketë durim. Rruga e davetit nuk është e shtruar me trëndafila, andaj duhet kalitur shpirtin në këtë gjë që nga fillimi, ashtu që mos të të ndodhë të ikësh nga kjo rrugë, që nga sprova e parë.

7. Sakrifikimi me pasuri dhe kohë në rrugën e kësaj thirrje. E ke detyrë që, dobisë fetarë ti japësh përparësi para çdo dobie tjetër. Duhet ta kundërshtosh thënien: "Ai që është i mirë për shtëpi, është edhe për komshi". Kjo thënie në shikim të parë nuk ka të keqe, mirëpo ajo synon që njeriu të kujdeset vetëm për gjërat personale, e të mos interesohet për të tjerët. Në kokën tënde le të thellohet kjo thënie: "Kush është i mirë me Allahun, është edhe me të gjithë".

Si fund... këto janë vetëm disa pika, me të cilat desha të zgjoj kureshtjen e atyre që duan të thirrin në fe. Gjithë ne duhet të vetëdijesohemi se rolin më të madh për këtë e kemi ne, më shumë se çdokush tjetër. Sepse, nga ne që dimë më tepër se një gjuhë është më se e kërkuar të ecim rrugës së thirrjes në Islam, t'i njoftojmë njerëzit me të, t'i njoftojmë

me Muhamedin, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, etj.

Në këtë kohë të internetit dhe përparimit të madh teknologjik është bërë shumë i lehtë dhe i shpejtë kontaktimi me të tjerët. Pse, secili nga ne të mos merr përgjegjësinë për një person, të cilin do ta njoftojë me Islamin duke këmbyer letra në

vazhdimësi, me qëllim të realizimit të këtij qëllimi madhor?!

Po ashtu shpresoj që, secili që ka ndonjë përvojë të suksesshme në këtë sferë, të na shkruajë, me qëllim të përhapjes së përvojës dhe dobive. Kjo është me rëndësi dhe kështu ndihmojmë njëri-tjetrin në të mira dhe devotshmëri...

Muhamed Hasen Jusuf
Përshtati: Omer Berisha

Dhe njerëzve foluni fjalë të mira (1/3)

Ekziston e vërteta e pamohueshme se Allahu i Madhëruar nëpërmjet Islamit i edukon robërit e Vet që në jetën e tyre gjithnjë të zgjedhin vetëm atë që është më e mira. Këtu, gjithsesi bëjnë pjesë veprat, fjalët, mendimet, qëndrimet, pamja, etj.. Ajo që myslimanin duhet ta preokupojë është fakti që prej tij duhet të burojnë vetëm të mirat. Janë vetëm dy alternativa të mundshme dhe të pranueshme kur është në pyetje veprimtaria e muslimanit dhe reflektimet e saj: ose të bëjë mirë, ose të rrijë pa bërë gjë. Në anën tjetër, fjalët janë ato që kanë ndikimin më të dukshëm në raportet mes njerëzve në përgjithësi dhe për të cilat njeriu zakonisht më së tepërmi merr përgjegjësi. Në këtë rrafsh, udhëzimet islame janë shumë konkrete dhe precize. I Dërguari i Allahut thotë: “Kush beson Allahun dhe Ditën e Gjykimit le të flasë mirë ose le të heshtë.”

Komunikimi me të tjerët është gjithashtu një prej problematikave të cilat Islami i ka trajtuar në mënyrë të veçantë duke vendosur rregulla të prera dhe shumë efikase se si duhet të komunikohet. Po që se u përmbahen njerëzit këtyre rregullave, shumica e mosmarrëveshjeve që lindin si pasojë e mungesës së

gatishmërisë për tu marrë vesh por edhe si rezultat i keqkuptimeve të ndryshme, shumica e këtyre mosmarrëveshjeve do të evitoheshin.

Allahu i Madhëruar thotë: “Dhe njerëzve u thoni fjalë të mira.” (Bekare, 83) Ky ajet madhështor paraqet udhëzimin hyjnor për mënyrën se si duhet të flasë dhe komunikojë muslimani me të tjerët. Komentatorët e brezave të hershëm thonë se fjala “njerëzve” e përmendur në ajet përfshinë të gjithë njerëzit, pa dallim etnie, race apo përkatësie fetare. Pra urdhri nënkupton se duhet tu flasim mirë edhe jomuslimanëve, qofshin ata ithtarë të Librit, idhujtarë, apo çfarëdo qoftë. Të gjithëve u takon që t’u drejtohem me fjalë të mira, ngase të folurit është reflektim i brendësisë dhe brumit të atij i cili flet, pavarësisht se kujt i drejtohet. Njeriu, pra, derisa flet më tepër pasqyron veten dhe karakterin e vet sesa që ka nevojë që ndokujt t’ia ndërrojë bindjet, apo përmirësojë keqkuptimet.

I Dërguari Muhamed, sal-lallahu alejhi ue sel-lem, që ishte shëmbëlltyra e sjelljes së mirë dhe qëndrimeve korrekte, gjithnjë u drejtohej njerëzve në mënyrën më të mirë. Edhe kur kishte të bënte me kundërshtarë të hapur, mohues të fjalës

së Allahut dhe armiq të përbetuar, ai prapë se prapë fliste mirë. Janë të gjithënjohura transmetimet që dëshmojnë se ai, paqja dhe shpëtimi i Allahut qofshin mbi të, nuk e kishte zakon të shante, fyente apo mallkonte. Ai edhe në rastet më të vështira kur vet fyhej, ofendohej ose luftohej, fliste bukur dhe fjalë të mira, duke kërkuar mëshirën e Allahut për ata që nuk dinë, e që konkretisht mund të ishin armiq të tij që i shkaktonin shumë shqetësime.

Kjo është edukata hyjnore me të cilën janë inspiruar dhe frymëzuar të gjithë të Dërguarit e Allahut. Kur Allahu dërgonte cilin do prej tyre te populli i vet, e udhëzonte që të përdorin fjalë të mira, të buta dhe afruese ngase misioni i tyre kërkonte një gjë të tillë. Ata ishin pishtarët ndriçues që njerëzve injorantë duhej t'ua ofronin mundësinë për tu ngrohur dhe ndriçuar nga drita e shpalljes. Për këtë arsye, sjellja e tyre paraqiste çelësin e suksesit të tyre. Kësisoj, Allahu u thotë dy prej robërve të Tij të mirë, Musait dhe Harunit, kur i dërgon ata dy te Faraoni që ishte një despot dhe njeri i keq, mbase njeriu më i keq i asaj kohe: "Shkoni ju të dy te Faraoni se, vërtetë, ai i ka kaluar të gjithë kufijtë. Dhe i flisni atij butë e shtruar..." (Taha, 43-44) Njerëzit më të mirë të kohës së tyre dhe prej më të mirëve të të gjitha kohërave, Musai dhe Haruni urdhërohen të

shkojnë te njeriu më i keq i kohës, mbase më i keq i të gjitha kohërave. Shkojnë te Faraoni i cili për shkak të arrogancës dhe qamarrokësisë së tij u bë sinonim i të keqes dhe të errëtës gjatë historisë njerëzore. Ata krahas faktit se duhej t'i drejtoheshin njeriut më të poshtër urdhërohen që të flasin me të fjalë të mira dhe të buta, ngase prej të mirit duhet të burojë vetëm e mira, edhe nëse përballë tij qëndron i keqi.

Këto mësimet duhet të bëhen të vërejtura në praktikën e muslimanëve. Muslimani i cili ndriçohet me dritën e Islamit, ka marrë përsipër që të kryejë në jetën e tij një pjesë të misionit që e kanë kryer para tij burrat e mëdhenj dhe njerëzit me vlerë gjatë historisë. Ai do të përballë me probleme e provokime ndoshta të ngjashme me ato me të cilat u përballën të zgjedhurit e Allahut, andaj edhe reagimet e tij duhet të jenë sikur ato të atyre. Derisa ofron një gjë shumë të vlefshme, që është Islami, nuk duhet assesi që atë ta paraqesë në mënyrë të vrazhdët, thënë më mirë, në mënyrë joislame. Në të vërtetë, sot shumë shqetësime përjetojmë për shkak se disa muslimanë duan ta prezantojnë Islamin para të tjerëve, por fatkeqësisht ata këtë e bëjnë në mënyrë joislame.

Kufiri i poshtëm i (mirë)sjelljes së muslimanit në mënyrë shumë rigoroze nuk toleron që muslimani t'i

shkelë ata kufij apo të ketë qëndrim shpërfillës ndaj tyre. Ky limit i poshtëm nuk bën dallim mes muslimanëve dhe jomuslimanëve. Sipas kësaj muslimani të gjithë atyre duhet tu flasë mirë. Bile, edhe nëse kemi të bëjmë me njerëz që na kanë bërë keq, apo janë armiqësisht të disponuar ndaj neve, ne prapë obligohemi të sillemi mirë me ta dhe tu themi fjalë të mira. Me një fjalë, islami nuk toleron që armiqësia e dikujt ndaj neve të na bëjë që ne t'i tejkalojmë kufijtë me të. Në këtë rast parimi i drejtësisë dhe korrektësisë duhet të na udhëheqë edhe nëse duhet ndaj dikujt të sillemi armiqësisht. Allahu i madhëruar thotë: "Urrejtja ndaj njerëzve që u dëbuan juve nga shtëpia e shenjtë, të mos u bëjë që t'i tejkaloni (kufijtë e korrektësisë)." (Maide, 2) "Dhe mos lejoni që armiku dhe urrejtja ndaj të tjerëve të ju bëjë që t'i shmangeni drejtësisë. Jini të drejtë..." (Maide, 8) këto ajete dhe udhëzime vizatojnë kufirin e poshtëm të mirësjelljes dhe korrektësisë, nën

të cilin muslimani nuk guxon asesi të bie. Kjo duhet të dominojë në sjelljen e muslimanit edhe kur ai mund të jetë i provokuar në mënyrat më të ulëta.

Shumë raste gjatë historisë dëshmojnë se fjalët dhe shprehjet e thëna dhe të veshura me petkun e mirësjelljes kanë lënë gjurmë të pashlyeshme në vetëdijen e atyre që u është folur. Kjo nuk është rastësi, sepse, fjalët dhe shprehjet e mira dhe me vend, Allahu ka zgjedhur që të jenë mjeshtëria më e madhe e të dërguarve dhe të zgjedhurve të Tij. Ata në këtë mënyrë arritën të zbusin edhe zemrat më të egra dhe të përvetësojnë njerëzit që ndoshta ishin shumë kategorikë në qëndrimet e tyre kundër thirrjes së të dërguarve. Në metodologjinë e tyre praktike qëndron çelësi i suksesit në projektin madhor të përmirësimit në Tokë dhe pasimi i rrugës dhe praktikës së tyre është garant për të arritur atë që synon muslimani.

Ekrem B. Avdiu

Të lidhemi me Allahun, jo me njerëzit!

Kur u përhap lajmi në luftën e Uhudit, se i Dërguari i Allahut, lavdërimi dhe paqja e Allahut qofshin për të, ishte mbytur, sahabët, me të drejtë, ishin tronditur dhe habitur, dhe ishin dobësuar forcat e tyre saqë gati u këputën mushkëritë e tyre. Shumë prej tyre mbetën të preokupuar, të habitur e të merakosur dhe e braktisën luftimin.

Pas betejës zbritën ajete madhështore lidhur me mësimet e luftës së Uhudit dhe këshillat e saj. Prej atyre mësimave erdhi këshilla e madhe, se kjo fe duhet të lidhet për Allahun e Madhëruar. Nuk lidhet për asnjë krijesë, kushdo qoftë ajo, qoftë edhe i dërguari i Allahut, i cili erdhi me shpallje prej Allahut të Lartmadhërishtëm, dhe ia komunikoi të gjithëve. Allahu thotë: "Muhamedi nuk është tjetër vetëm se i dërguar. Edhe përpara tij pati të dërguar (që vdiqën ose u vranë). E nëse ai vdes ose mbytet, a do të ktheheshit ju prapa (nga feja ose lufta)? E kushdo që kthehet prapa, ai nuk i bën dëm Allahut aspak, kurse Allahu do t'i shpërblejë mirënjohësit." (Ali Imran, 144)

Sahabët u tronditën edhe një herë, kur vdiq i Dërguari i Allahut realisht. Kjo ngjarje qe ngatërruar për shumë sahab. Disa e mohuan vdekjen e tij. Omeri, Allahu qoftë i kënaqur me të, në anën tjetër i kërcënoi ata që

përhapin këtë lajm. Pastaj erdhi njeriu më i dashur për të Dërguarin, lavdërimi dhe paqja e Allahut qofshin për të, shoku i tij dhe shoqëruesi i tij në rrugën e hixhretit, Ebu Bekër es-Siddiku, Allahu qoftë i kënaqur me të, i cili ishte më zemërbutë dhe më i thellë në dije. Pasi u vërtetua me vdekjen e tij, lavdërimi dhe paqja e Allahut qofshin për të, hipi në minber duke ua përkujtuar mësimin e Uhudit edhe një herë në mënyrë të qartë dhe të hapur, e cila nuk ka pse të ngatërrohet e as të komentohet: "Kush e adhuronte Muhamedin, ai veç ka vdekur, e kush e adhuronte Allahun, dijeni se Allahu është i Gjallë, nuk vdes."

Prej tipareve të stabilitetit të dave-tit është lidhja e tij me të përher-shmin e jo me të përkohshmin

Daveti është thirrja që bëhet për Allahun dhe tek Allahu. Nuk është thirrje nacionaliste, as raciste e as patriotike. Kjo thirrje nuk bëhet për të konsoliduar individë të caktuar, kushdo qofshin ata dhe sado që të kenë sakrifikuar për hir të dave-tit. Kur'ani në një periudhë të hershme të jetës së kësaj thirrjeje, e ka bërë të qartë se ekzistimi i kësaj feje, nuk varet nga persona të caktuar, qoftë edhe nga vetë individi i të Dërguarit, lavdërimi dhe paqja e Allahut qofshin për të, kur Allahu tha: "Muhamedi nuk është

tjetër vetëm se i dërguar. Edhe përpara tij pati të dërguar (që vdiqën ose u vranë). E nëse ai vdes ose mbytet, a do të ktheheshit ju prapa (nga feja ose lufta)? E kushdo që kthehet prapa, ai nuk i bën dëm Allahut aspak, kurse Allahu do t'i shpërblejë mirënjohësit." (Ali Imran, 144). Si dhe e ka bërë të qartë se hisja e thirrësit në davet, është respekti i Allahut ndaj tij, nëse është i singertë dhe i saktë (në punën sipas Islamit), si dhe kush e braktisë davetin e ka privuar vetën prej hairit. "Kush bën mirë, ai e ka për vete, e kush bën keq, ai vepron kundër vetes." (Fussilet, 46)

Në këtë mënyrë, në rend të parë, eliminohen interesat parcialet të individëve, si dhe shpëton daveti dhe mbetet i paluhatsëm, duke mos u mbrapsur me vdekjen e filanit apo përtacinë dhe dobësinë e filanit.

Njeriun shpesh e ngacmon epshi i tij, që të dëshirojë shumë simpatizues e nxënës. Kjo është prej natyrës së njeriut, nëse neglizhohet puna me epshin i tij; nuk merret në pyetje, nuk përkujtohet me rreziqet e mundshme, nuk luftohet, nuk prangohet etj.

Çdo thirrës pra, kur të angazhohet me këto çytje dhe kur ta godas dëshira për të dalë në opinion, për të fituar autoritet etj., duhet t'i merr në konsideratë dhe ta kalisë vetën me këto çështje:

1. Daveti është dhunti dhe nder, të ka nderuar Allahu me të dhe

të ka zgjedhur të jesh nga njerëzit e paktë, pra të jesh bartës i tij.

2. Ti punon për hir të Allahut dhe je bashkangjitur në detyrën e të dërguarve të Allahut, andaj duhet që të shëmbëllesh me ata dhe të ecësh hapave të tyre. Ti nuk bën thirrje për tu pasuar vet, as për interesa personale, as për ngritje të pozitës sate, e as për rritje të famës sate. Shiko në historinë e atyre që kanë kaluar dhe që ishin triumfues. Ata nuk e arritën atë, vetëm pasi i varrosën interesat e tyre dhe u përmalluan për atë që është te Allahu Fisnik dhe Nderues.

Të parët tanë (selefët) i dërgonin fëmijët e tyre nëpër hoxhallarë, për të mësuar nga ta dhe për tu pajisur me dije, e nuk i mbanin peng për veten e tyre.

3. Ajo që është te Allahu, është më e mirë dhe më e qëndrueshme. Më e mirë vlerësohet me të gjitha parametrat, dhe më e qëndrueshme se ajo që e posedon dikush tjetër. Duhet ta dish se shumë prej atyre që janë radhitur në mesin e thirrësve, ndërsa i kanë lejuar epsheve të tyre që të stërngopen dhe të mbushen zemrat e tyre me dëshirat e tyre personale, përfundimi i tyre në këtë botë është lodhje, stresa e sëmundje psikike. Kjo, sepse shumë njerëz që konsideroheshin se ishin pasues të tyre dhe se i përfillin të gjithë urdhrat dhe ndalesat e tyre, tanimë ua kanë mëri dhe i kanë braktisur dot. Ndosh-

ta edhe nuk i vizitojnë fare e as nuk u flasin kur i takojnë.

Kjo është praktika e jetës. Në të patjetër duhet të angazhohemi, ose me çështjet e Dynjasë, ose me ato të Ahiretit. Thirrësi i tillë moliset me këtë sjellje dhe mendon se nxënësit nuk rriten, nuk mësojnë, nuk angazhohen, nuk arrijnë dije etj., dhe kjo është prej dënimeve të shpejta.

4.Njerëzit dhe pasuesit e tu nuk të ndihmojnë asgjë personalisht në raport me Allahun. "Puno ç'të duash. Ti do të shpërblehesh në bazë të punës sate."

Kujto se ata që janë lidhur ngushtë për ty, duke qenë admirues të tepërt ndaj teje, apo të tërhequr deri te ti nga ndonjë emocion, ata janë subjekt i mundshëm që të ndryshojnë, varësisht prej bindjeve të tyre momentale, apo në rast të ekzistimit të njerëzve të tjerë, që ndoshta kanë tipare më të avancuara se ato tuat. Ndoshta edhe mund të ndryshojë çështja rrënjësisht, pra të shndërrrohet dashuria në urrejtje, admirimi i tepërt në të kundërtën e tij etj.

5.Përkujto se Allahu është hollësisht në dijeni për ty dhe për gjithçka tjetër.

"E, ju fshiheni fjalën tuaj ose thojeni haptas; Ai s'ka dyshim se e di çka fshihni në zemrat tuaja." (El-Mulk, 13) si dhe:

"... Zotit tënd nuk mund t'i fshihet as në tokë e as në qiell as sa grimca

e as më e vogël se ajo e as më e madhe, por vetëm sa është evidentuar në librin e sigurt." (Junus, 61)

Pra, nga fjalët tua, lëvizjet dhe nga e gjithë veprimtaria e jote, Allahut nuk i fshihet asgjë. Andaj si pretendon se bën thirrje për në rrugën e Tij dhe i del në ndihmë fesë së Tij, kurse Ai është në dijeni të vazhdueshme për sekretet e zemrës sate, emocionet e shpirtit tënd dhe e di se ti ke për qëllim shumimin e pasuesve dhe nxënësve tu?!

6.Shumë mospajtime, konflikte, mosmarrëveshje etj., që ndodhin ndërmjet aktivistëve të davetit, burojnë nga të mishëruarit e secilit grup për personalitete të caktuar, në bazë të të cilëve krijojnë dashuri e urrejtje për të tjerët. Bile nganjëherë i gjen disa që kapen për persona më shumë se që kapen për davet.

Kush refuzon të kërkojë famë e autoritet në këtë botë, ia ka shpejtuar vetes së tij rehatinë. Epshi nuk i bindet përgjithmonë asgjësë. Gjithherë synon të arrijë më tepër.

Epshi ka shumë ambicie,

Kur ti ia mundëson.

Kur me pak e adapton

Të paktën, lehtë e pranon.

7.Të adaptohet vetja për të pritur nga të thirrurit opsionin më të keq. Kjo gjë do ta amortizonte presionin e epshit.

Lutja e jonë e fundit është: Falënderimi i qoftë Allahut, Zotit të botëve.

Dr. Jahja ibën Ibrahim el-Jahja / Përktheu: Muhamed Dërmaku

Hixhabi – krenaria e femrës muslimane

Trajtimi i temës se hixhabit – mbulesës islame kërkon qasje të shumanshme ngase, krahas kompleksitetit juridik dhe moral që ka, rrethanat në të cilat jeton njerëzimi sot dhe ummeti islam ne veçanti e bëjnë këtë temë akoma më interesante. Në të vërtetë, mbulesa e femrës muslimane trajtohet sot nga shumëkush në qarqe të ndryshme, por më së paku nga ata që janë kompetentë dhe që i brengosë kjo problematikë. Në të vërtetë, në literaturën islame ka aq shumë shkrime lidhur me mbulesën islame, sa që shumë dukshëm demaskohen si të pabaza pretendimet e disave që hixhabin orvaten ta zhveshin edhe nga legjitimiteti islam. Sidoqoftë, hixhabi ka qenë dhe vazhdon të jetë temë islame dhe institucion që ka bazë të fortë, jo vetëm tek Islami si shpallje e fundit, por edhe te të gjitha shpalljet e mëparshme, madje edhe civilizimet e kulturat tjera që nuk kanë ndoshta lidhje të drejtpërdrejtë me revelatën hyjnore. Historikisht, mbulesa daton që nga njeriu i parë, Ademi (alejhis-selam) dhe bashkëshortja e tij Hava ngase Allahu atyre u dha mundësi dhe udhëzime se si duhet të vishen e mbulohen. Pastaj, është e pamohueshme se edhe tek ithtarët e Librit (të krishterët dhe

çifutët) ka ekzistuar mbulesa si dispozitë fetare. Këtë e dëshmojnë shumë citate nga Dhjata e Vjetër dhe e Reja, e po ashtu edhe praktika e veshjes së murgeshave dhe motrave të nderit. Një fakt i këtillë i jep mbulesës peshë dhe legjitimitet të pakontestueshëm, e këtë e vë në mëdyshje vetëm ai që është i verbër para fakteve dhe argumenteve.

Në të vërtetë, hixhabi si dispozitë ka shumë lidhje mes kuptimit etimologjik të fjalës dhe rregullave dhe përkufizimeve praktike e juridike. Gjuhësisht, fjala hixhab nënkupton mbulesën dhe pengesën për të arritur e keqja deri te diçka. Juridikisht, hixhabi islam është mbulesa e femrës muslimane nga shikimet e meshkujve që nuk e kanë të lejuar të shikojnë.

Për ta kuptuar më mirë hixhabin, duhet hulumtuar për arsyet pse është përshkruar si dispozitë, respektivisht cila është urtësia që fshihet prapa obligueshmërisë së mbulesës për femrën muslimane. Dihet mirëfilli se aftësia dhe mjeshtëria e parandalimit të të këqijave nuk qëndron vetëm në ndalimin dhe sanksionimin e tyre, por suksesi fshihet edhe në marrjen e masave mbrojtëse për mosnëdhjen e tyre. Mbulesa e femrës muslimane

është një prej atyre masave. Kur femra vishet dhe mbulohet si duhet, pamja e saj është më pak provokuese, e kur gjithë kësaj i bashkëngjiten edhe rregullat e mirësjelljes të parapara nga Islami, atëherë mundësia për të ndodhur shkeljet dhe çoroditjet e ndryshme morale minimizohet. Islami i ka kushtuar kujdes të veçantë rrezikut të tejkalimit të normave në raportet mes dy gjinive, duke filluar nga shikimi, kontakti, të folurit, vetmimi e kështu me radhë. Prej kësaj del se hixhabi është një nocion që në vete përmban një sërë dispozitash islame shoqërore që janë të lidhura dhe e definojnë pozitën e femrës në shoqëri, posaçërisht nga aspekti i raporteve të saj me ata që nuk e ka të lejuar t'i zbulojë bukuritë e saj para tyre.

Kur merren para sysh të gjitha dispozitat e lidhura me këtë, kuptohet pozita e institucionit të mbulesës në kuadër të objektivave të larta të shëriatit, sidomos ajo që ka të bëjë me ruajtjen e nderit. Mbulesa dhe veshja e mirëfilltë gjithmonë gjatë historisë ka qenë sinonim i ndershmërisë dhe moralit. Madje, edhe arabët e injorancës paraislame konsideronin se grua duhet të mbulohet andaj hasen transmetime se shumica e grave të ndershme në atë kohë kanë qenë të mbuluara. Këtë, assesi nuk e konteston thënien e disave se gjoja pas mbulesës mund të maskohet amoraliteti, shfrenimet e ndryshme, e kështu me radhë,

ngase ato janë gjëra që realisht mund të ndodhin por nuk janë esenciale dhe hixhabi është caktuar mu për luftimin e atyre dukurive negative që ndodhin në shoqëri.

Vlerat islame të hixhabit

a. Hixhabi është përulje ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij

Përulja dhe dëgjueshmëria ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij janë shenja mbrojtëse e muslimanit në jetën e tij të përditshme dhe organizimin e saj. Në kuptimin e përgjithshëm është obligim i patjetërsueshëm që muslimani, mashkull apo femër të dëshmojë respekt maksimal ndaj Allahut dhe të Dërguarit në zbatimin e urdhrave dhe largimin prej ndalesave. “Nuk i takon asnjë besimtari apo besimtareje që, kur Allahu dhe i Dërguari i Tij të vendosin diçka, të zgjedhin diç tjetër përveç asaj (që ka zgjedhur dhe caktuar Allahu për ta). Ai që kundërshton Allahun dhe të Dërguarin e Tij ka humbur në lajthitje të qartë.” (Ahزاب, 36)

Me praktikimin e hixhabit – mbulesës, femra muslimane konfirmon përulësinë dhe nënshtrimin e saj ndaj Krijuesit Fuqiplotë dhe këtë ajo e bënë vazhdimisht gjatë jetës së saj. Tërë kohën, derisa ajo e praktikon hixhabin, ajo është në një ibadet dhe sakrificë shumë të çmueshme, ngase në kohën kur praktikimi i rregullave islame është një fenomen i rrallë, ajo dëshmon se ka

zgjedhur rrugën e përljes dhe nënshtrimit ndaj Allahut edhe pse rrethanat nuk e stimulojnë për këtë.

b. Hixhabi është manifestim i fortë i Imanit

Citatet Kur'anore që flasin për mbulesën e kanë një karakteristikë e ajo është se ato u drejtohen femrave duke i cilësuar me një epitete shumë të lartë, e ai është të qenët e tyre besimtare. Në një ajet thuhet: "Thuaju besimtareve..." (Nur, 31), ose ne tjetrin: "... dhe grave besimtare..." (Ahzab, 59)

Ndërsa në transmetime qëndron se disa gra prej fisit Benu Temim erdhën tek Aisheja, Allahu qoftë i kënaqur me të, dhe ishin të mbuluara me rroba shumë të holla, me ç'rast ajo u tha: "Nëse jeni besimtare, kjo nuk është veshja e besimtareve, e nëse nuk jeni besimtare, vazhdoni kështu..." (Tefsiri i Kurtubiut, 14/244)

S'do mend se sikur edhe çdo vepër tjetër, edhe veshja islame, posaçërisht kur bëhet me motiv të përljes dhe nënshtrimit ndaj Allahut, është prej formave praktike dhe shumë domethënëse të manifestimit të imanit. Kjo bëhet edhe më e theksuar kur dihet se të gjitha rrethanat stimulojnë të kundërtën, kështu që kur një femër muslimane merr kurajën dhe vendosë të vishet si ka kërkuar prej saj Krijuesi Fuqiplotë, ajo edhe praktikisht dëshmon se vërtetë ka zgjedhur rrugën e besimit i cili manifestohet me vepra dhe sjellje.

c. Hixhabi është pastërti

Pastërtia, e sidomos ajo shpirtërore dhe morale është pjesë e mirësisë që Islami synon të realizojë në jetën e atyre që e praktikojnë atë. Pastërtia dhe fisnikërimi i shpirtit arrihet nëpërmjet masave edukative dhe dispozitive e udhëzimeve që Islami i ka paraparë për të arritur një gjë të tillë. Ndërsa pastërtia dhe dëlirësia morale arrihet duke i kultivuar vlerat dhe duke i luftuar dukuritë negative. Këtë e mundësojnë preventivat që i ka marrë Islami për të mos ndodhë gjërat e papëlqyeshme dhe të palejuarat tek muslimanët. Një mburojë shumë e fortë në sistemin e vetëkontrollit tek individ është virtyti i turpshmërisë, ndjenjë kjo e cila në jetën e muslimanit sjell vetëm hair dhe të mira. Te femra muslimane ky virtyt kultivohet nëpërmjet mbulesës islame dhe rregullave praktike që lidhen ngushtë me pamjen dhe veshjen e muslimanes.

Allahu i Madhërishtëm thotë: "E kur të kërkon diçka prej tyre, bëjeni këtë pas mbulesës. Kjo është më pastër për zemrat tuaja dhe zemrat e tyre..." (Ahzab, 53) Kjo nënkupton se pastërtia për zemrat e meshkujve dhe femrave arrihet pasi që, atë që nuk e sheh syri nuk mund ta dëshirojë zemra, ngase nëse syri nuk shikon diçka zemra është rehat nga të dëshiruarit e asaj gjëje.

d. Hixhabi është ndershmëri

Islami gjithnjë ka promovuar vlera dhe ndershmëri. Nderit dhe dinjitetit

njerëzor i ka kushtuar rëndësi të veçantë, ndërsa kur është në pyetje femra, kjo rëndësi vjen në dukje edhe më tepër. Madje një prej objektivave madhorë të shariatit islam është ruajtja e nderit. Dispozitat, të cilat në mënyrë shumë strikte bëjnë të paprekshëm nderin e muslimanes janë të shumta dhe të llojllojshme.

Hixhabi, në anën tjetër është një prej masave që Islami i ka marrë, në mënyrë që femra të jetë sa më e mbrojtur nga shikimet dhe keqtrajtimet e të tjerëve. Ndershmëria dhe ruajtja e moralit, madje, janë prej porosive shumë të theksuara të Islamit. I Dërguari i Allahut shpesh e kishte zakon të lutej: “O Zoti im, kërkoj prej Teje të më dhurosh udhëzimin, druajtjen dhe ndershmërinë.” (Ahmedi) . Edhe Kur’ani ka stimuluar në forma të ndryshme në ndershmëri dhe pastërti morale, herë dukë përmendur shpërblimet dhe fitimet e të ndershmëve, e herë tjera duke i përmendur cilësitë dhe virtetet e banorëve të xhennetit, si huritë, etj..

Ndershmëria e femrës muslimane nuk i nënshtrohet diskutimit, ajo është një obligim i pakontestueshëm. Për më tepër, Allahu i Madhëruar, e ka kushtëzuar lejimin e martesës së muslimanit me femrën e krishterë apo çifute, me të qenët e saj femër e ndershme. Për të lidhur kurorë dhe për të bere jetë bashkëshortore, mjafton pra që femra të jetë e ndershme, qoftë ajo edhe ithtare e Librit (e krishterë apo çifute).

Këtu del në pah rëndësia që Islami i ka dhënë ruajtjes së nderit dhe moralit të femrës. Hixhabi, padyshim ndihmon, madje në mënyrë vendimtare që ky virtyt të kultivohet dhe të jetë i pacenueshëm tek femra muslimane.

e. Hixhabi është mbulesë dhe mbrojtje

Rëndësia e veshjes dhe mbulimit të pjesëve të trupit në jetën e njeriut nuk kontestohet nga askush. Ajo është prej kushteve elementare të jetës ngase askush nuk mund të jetoj i zhveshur për shkak se veshja e mbron prej të ftohtit apo të nxehtit. Veshja, jo vetëm që mbron prej faktorëve të cilët në mënyrë të drejtpërdrejtë ndikojnë negativisht në shëndetin e njeriut (si: acari, vapa, etj) , por ajo shërben edhe për mbulimin e pjesëve të turpshme të trupit të cilat njeriu nuk ka dëshirë që të tjerët t’ia shohin. Në këtë kontekst dallimet mes mashkullit dhe femrës janë të kuptueshme.

Stimulimi që Islami i ka bërë mbulimit të trupit është shumë i arsyeshëm dhe shprehet në forma të ndryshme. I Dërguari i Allahut thotë: “Allahut i vjen turp dhe mbulon, e do turpshmërinë dhe mbulesën.” (Ebu Davudi, Nesaiu dhe Ahmedi) Allahu i Madhëruar e ka përmendur veshjen dhe raportin e saj me devotshmërinë: “O bij të Ademit, Ne u kemi zbritur juve veshje që t’i mbuloni vendet e turpshme dhe të zbukuroheni, ndërsa veshja e devotshmërisë është më e mira.” (A’raf, 26)

Veshja te muslimanët së pari shërben për tu mbuluar vendet e turpshme që nuk dëshirojmë të na i shohin të tjerët e pastaj vjen motivi i stolisjes dhe zbukurimit. Mbulimi është në rend të parë ndërsa stolisja i përshtatet asaj që është primare. Për këtë arsye, muslimanit, mashkull apo femër, i lejohet të zbukurohet dhe stoliset por jo në llogari të mbulimit të asaj që duhet mbuluar.

Vlerat e hixhabit — mbulesës islame janë të panumërta por këtu përmendëm vetëm disa më të rëndësishmet që kanë të bëjnë me motivin fetar dhe atë moral të njeriut.

Në vend të përfundimit

Hixhabi në kuptimin e tij të përgjithshëm është kultivim i vlerave fetare dhe morale. Ai njëkohësisht është stimulim i ndershmërisë dhe preventivë kundër të këqijave dhe të shëmtuarave në veprat e njerëzve. Historia e tij dëshmon se nuk vjen assesi në

kundërshtim me natyrshmërinë dhe nevojat e qenies njerëzore. Në kohën e fundit vazhdojnë të dalin në skenë tendenca të identifikimit të hixhabit si një simbol fetar islam i cili në mënyra agresive i shqetëson ndjenjat e jomuslimanëve, por e vërteta është se hixhabi është një vazhdimësi e veshjes dinjitoze të kultivuar në të gjitha shpalljet hyjnore si dhe në të gjitha civilizimet. Edhe paganët, edhe fetarisht në një devijim shumë të paarsyeshëm e kanë çmuar mbulesën e femrës në bazë të vetëdijes së tyre, se shfrenimet dhe çoroditjet morale e të ngjashme vijnë si pasojë e çoroditjeve në veshje. Islamin e karakterizon aftësia e dhënies zgjidhje për të gjitha problemet, ai ofron përmbushje të dëshirave dhe nevojave të njeriut konform natyrës dhe të mirës së tij, si dhe jep preventiva dhe mbrojtje për shumë defekte dhe sëmundje me të cilat mund të ballafaqohet njeriu si individ apo shoqëri.

Ekrem B. AVDIU

Prindi dhe fëmija inatçi

Inati është dukuri e njohur në sjelljen e disa fëmijëve. E refuzojnë atë që urdhërohen apo këmbëngulen në ndonjë sjellje. Inati i tij dallohet me vazhdueshmëri dhe me mosshmangien nga ajo edhe në rast të dhunës. Ndodh që për një periudhë të shkurtë apo periodë kalimtare, apo është mostër i vazhdueshëm apo cilësi e përqendruar, apo sjellje dhe personalitet i fëmijës.

Kur fillon inati?

Inati është dukuri e sjelljes që fillon në periudhën e herët të jetës. Fëmija para dy viteve nuk i paraqiten shenjat e inatit në sjelljen e tij, sepse ai mbështetet krejtësisht te nëna apo te dikush tjetër që ia plotëson nevojat e tij. Kështu që qëndrimi i tij është i cilësuar me asnjësi dhe mbështetje; zhërvjellëti dhe nënshtrim i pjesshëm.

Inati e ka periudhën e parë: është periudha kur aftësohet fëmija të ecë e të flet e deri para moshës trevjeçare, apo pas pasi t'i plotëson dy vitet e para. Kjo paraqitet si rezultat i ndjenjave të tij për pavarësi, si rezultat i rritjes së parafytyrimeve mendore. Kështu inati lidhet me ato që i qarkullojnë në mendje nga fantazitë dhe dëshirat.

Periudha e dytë: është inati në periudhën e pubertetit, sa që vjen inati si shprehje e ndarjes nga prindërit.

Mirëpo në përgjithësi dhe me kalim të kohës, fëmija, apo adoleshenti e zbulon se inati dhe sfidimi nuk janë rrugë e drejtë për t'i realizuar kërkesat e tij. Fillon t'i mëson sjelljet shoqërore të ndërsjella në marrëdhënie mes njerëzve. E kupton se të ndihmuarit dhe mirëkuptimi i hapin horizonte të reja në përvojë dhe eksperiencë të reja, veçanërisht nëse janë prindërit që sillen me fëmijën me përkushtim dhe mirëkuptim që ia hapin derën e dialogut me të duke pasur mëshirë të vendosmëri.

Inati ka forma të shumta:

Inat me planifikim dhe me vullnet:

Ky inat duhet të nxitet dhe të kultivohet, sepse është lloj i planifikimit. E shohim se fëmija këmbëngul në përsëritjen e orvatjeve të tij si me këmbëngul në orvatjen për ta rregulluar ndonjë lojë. Kur të dështon, bërtet për të vazhduar orvatjen e tij.

Inati me humbje të vetëdijes:

Bëhet me këmbënguljen e fëmijës në dëshirën e vet pa shikuar në pasojat të shkaktuara nga ky inat. Ky është inat i çmendur. Ngjan p.sh. në rast kur fëmija dëshiron të përfundon shikimin e ndonjë filmi pa marrë parasysh orvatjen e nënës tij ta bindë të flejë që të mund të zgjohet në mëngjes për të shkuar në shkollë.

Inati me vetveten:

E shohim fëmijën orvatet të bën inat me vetveten dhe e ndëshkon. Kështu gjendet në përleshje të brendshme me veten e vet. Ndodh që fëmija të mbushet me mllef prej nënës së vet dhe e refuzon ushqimin duke mbetur i uritur me gjithë orvatjet e nënës tij për t'i servuar ushqim. Ai mendon me këtë vepër se po e ndëshkon veten duke mbetur i uritur.

Inati me çrregullim të sjelljes:

Fëmija dëshiron të kundërshtojë, të refuzojë të tjerët dhe kështu e bën shprehi dhe mjet të vazhdueshëm që e ngulit duke e bërë cilësi të përherëshme të personalitetit të tij. Në këtë rast ka nevojë për këshillim me ndonjë të specializuar në këtë fushë.

Inati fiziologjik:

Disa nerva të muskujve të trurit si llojet e prapambetoris logjike, mund të paraqitet fëmija me paraqitje të inatçiu negativ .

Shkaqet e inatit:

Inati sikurse është ves i dëshiruar në praktikën e vet natyrore kur nuk është i tepruar në të - që nga çështja e saj e ka që të vërteton përpikërinë me veten të fëmijës. Nga shkaqet e saja janë:

- Urdhrat e të mëdhenjve.

Ndonjëherë edhe nuk janë të qëlluara sa që shpijnë në pasoja negative dhe e çojnë fëmijën të bën inat si reaksion si hakmarrje ndaj prindit që e ka detyruar ta bën ndonjë gjë pa dashjen e tij. Si me insistuar nëna që fëmija të veshë manto të rëndë që ndoshta e pengon

në lëvizjet e tij gjatë lojës, ndoshta edhe i shkakton edhe mossaues në gara me shokët e tij, apo (nëna insiston) të ketë ngjyrën e ndryshme të rrobave nga ata të shkollës, kjo i shkakton ngacmim në ndërgjegjen e tij në shkollë dhe për këtë shkak ai e refuzon rrobën e vet, a familja nuk i kanë marr vesh këto kontraste.

- Përngjasimi me të mëdhenjtë.

Ndodh që fëmija të anon ka planifikimi në mendimin e tij duke u përngjasuar me babai apo nënën e vet.

- Dëshira e fëmijës për vetëbesim (mbështetjen në veten e vet).

Fëmija kalon nëpër disa periudha të rritjes psikike dhe atë kur shfaqen te ai shenja të inatit pa teprim, ajo jep isharet për periudhën e rritjes. Kjo e ndihmon fëmijën të vendos dhe të zbulon vetveten dhe fuqinë e vet në ndikim. Me kohë ai do të kupton se inati dhe sfida nuk janë metoda të drejta për t'i realizuar kërkesat.

- Ndërhyrja e vazhdueshme nga ana e prindërve me mungesë të vitalitetit në marrëdhënie. Fëmija e refuzon shprehjen e thatë dhe i pranon shprehjet e buta, anon kah inati me orvatje të ndërlidhë lëvizjet e tij dhe ngurrimi nga shmangia e gjërave që ai i dëshiron pa u orvatur me bindë atë.

- Mbështetja.

Ndodh që të shfaqet inati si reaksion kundër mbështetjes së tepërt në nënën e tij, apo te edukatorja, apo te shërbëtorja.

- Ndjenjat për dobësim

Ballafaqimi i fëmijës me vështirësi, ndjenjat e tij për përvojë, apo ndeshja e tij me vështirësi, apo ndonjëherë dështimi i kohëpaskohshëm, e bëjnë inatin mjet për të ndier dobësim, frustracion e plogështi.

•Furnizimi dhe të përgjigjurit të inatit

Përmbushja e kërkesave të fëmijës dhe plotësimi i dëshirave të tij si rezultat i inatit të tij e mëson të ketë sjellje inati dhe kështu inati kultivohet te ai. Kështu inati bëhet metodë që ia mundëson realizimin e dëshirave të tija.

Si të sillësh me fëmijën inatçi?

Pedagogët thonë: shpesh janë baba-llarët dhe nënat shkak në ngulitjen e inatit te fëmijët. Fëmija lind dhe nuk di asgjë nga inati. Nëna sillet me fëmijët e saj me dashuri dhe e parafytyron se prej edukatës është mosrealizimi i çdo kërkesë të fëmijës në rastin kur fëmija këmbëngul në dëshirën e vet. Në këtë gjendje preferohet:

1 - Largim nga detyrimi i fëmijës në respektim dhe strehim në marrëdhënie të buta dhe fleksibile në atë vend. Inati i vogël, mundemi ta largojmë shikimin nga ai dhe t'i përgjigjemi atij fëmijës për atë që ai dëshiron, pasi që realizimi i dëshirës së tij nuk sjell dëm derisa të jetë kjo dëshirë në kufijtë e konsideruar.

2 - Me angazhuar fëmijën me diçka tjetër duke i përkrahur nëse është i vogël, duke diskutuar me të me mirëkuptim me të nëse është i madh.

3 - Dialog shtytës bindës të mos lihet për më vonë dhe kjo është prej metodave më të suksesshme kur paraqitet qëndrimi i inatit se nëse prolongimi i dialogut për kohë tjetër e bën fëmijën të ndjen se ai e ka ngadhënjyer betejën pa aspekt të vërtetë.

4 - Ndëshkim në rastin e inatit menjëherë me kusht të njihet lloji i ndëshkimit që përputhet me këtë fëmijë. Sepse lloji i dënimit dallohet në ndikimin e fëmijës prej fëmijës tjetër. Për shembull dënimi me privim, apo ndalesë për të dalë jashtë, apo ndalesë për të përdorur ndonjë gjë e dashur te fëmija. Këto mund të japin fryte te fëmija, e te ndonjë jo!!! por, mos e përdor metodën e goditjes, nënçmimit, se ajo nuk është e përshtatshme, por ajo e bën të ndjen dobësi dhe të brengoset.

5 - Mos afrimi i kërkesave tona kah fëmija në atë mënyrë që të ndjen se ne presim t'i refuzon ai, se kjo ia hap rrugën përpara që mos tu përgjigjet kërkesave tona e të bën inat.

6-Mos me cilësuar me inat para tjerëve, apo me krahasuar me fëmijë tjerë si me thënë: Ata nuk janë inatçi si ti.

7 - Lavdëroje fëmijën tënd kur të jetë i mirë, apo kur të shfaqë ndonjë gjest të mirë në çdo sjellje dhe mu bë praktike në përkufizimin kërkesave tua.

Në fund duhet ditur se sjellja me fëmijën inatçi nuk është lehtë. Ajo kërkon urtësi dhe durim, mos me humb shpresën dhe mos të dorëzohet situatës.

Dr. Dua' El-Adevi / Përshtati: Ali Shaban Tanusha

Imam Muslimi

Emri i plotë i tij: Quhet Ebul Husejn, Muslim b. Haxhaxh b. Muslim b. Verd b. Keushadh, nga fisi Kushajrij që banonte në Nejsabur. Është autor i librit “Es-Sahih”, është një prej Imamëve të hadithit, i besueshëm, el-Hafidh, el-Alim (dijetar) në lëminë e fikhut, El Huxhe (autoritet) në shkencën e hadithit.

Rrjedh prej fisit Kushajrij që ishin pasardhësit e Kushajr b. K’ab b. Rebi’a b. Amir b. S’asa. Ky fis është degë e fisit Hevazin prej Adnanijunëve dhe është i njohur me shumë dijetarë në mesin e tyre. (El-Lubab fi teh-dhibil ensab 3/37-38)

Imam Muslimi u lind dhe jetoi në qytetin Nejsabur një prej qyteteve më të bukura në krahinën Horasan.

Datëlindja:

Në fillim të shekullit të tretë sipas kalendarit hixhrij, në kohën e artë të sunnetit, në vitin 204 h (sipas shumicës) në qytetin Nejsabur lindi Imam Muslimi. (El Bidaje ven-nihaje, 11/34)

Imam Muslimi jetoi një jetë të pasur sepse ishte tregtar i njohur dhe një nga bamirësit e Nejsaburit. (Sijer, 12/570)

Udhëtimet e tij në kërkim të hadithit:

Imam Muslimi ishte prej dijetarëve që udhëtonin shumë në kërkim të hadithit për t’i shënuar hadithet.

Dhehebiu thotë: për herë të parë dëgjoi hadithe prej Jahja ibën Jahja Et-Temimiut në vitin 218 h pastaj në vitin 220 h udhëtoi për në haxh ku mësoi tek K’anabiu. Në Kufe dëgjoi hadithe prej Ahmed ibën Junusit dhe prej tjerëve. (Sijer, 12/558)

Në Horasan mësoi tek Is-hak ibën Rahavejhi, në Rejj shënoi hadithe prej Muhamed ibën Mehranit, Ebu Gassanit dhe tjerëve. Udhëtoi në Irak për të mësuar tek Ahmed ibën Hanbeli dhe Abdullah ibën Mesleme dhe në Hixhaz për të mësuar tek Se’id ibën Mensur dhe Ebu Mus’ab. Në Egjipt mësues të tij ishin Amër ibën Sevad, El-Lejth ibën S’ad, Harmele ibën Jahja dhe shumë tjerë. (Shedherat dheheb fi ahbari men dheheb, 2/144)

Mësuesit e tij:

Imam Muslimi pati fatin që të merr dijen prej imamëve më të njohur të kohës së tij. Ai mësoi tek Imam Ahmed ibën Hanbeli, Imam Is-hak ibën Rahavejh, Imam Se’id ibën

Mensuri, Imam Darimiu, Imam El-Lejth ibën S'ad, Imam Uthman ibën Muhammed ibën Ebi Shejbe, Imam Ebu Zur'a Er-Razi dhe shumë tjerë. Imam Mizzi në librin e tij "Tehdhibul Kemal" (27/499) përmend me emër mbi 250 mësues të Imam Muslimit. Kur Imam Buhari u vizitoi Nejsaburin Imam Muslimi morri pjesë në tubimin e tij së bashku me Imam Ebu Mur'an dhe Imam Ebu Hatimin.

Hatib Bagdadi thotë: Muslimi ndoqi metodën e Buhariut në punën e tij. Është i njohur rasti të cilin na e rrëfen Ahmed Hamdun El Kassar kur Imam Muslimi erdhi tek Imam Buhariu e puti në ballë dhe i tha: O mësuesi i mësuesve, më i zgjedhuri prej muhaddithinëve, mjek i hadithit dhe e pyeti për hadithin për fjalët që thuhesh në fund të tubimit dhe kur Imam Buhari u përgjigj Imam Muslimi tha: "nuk të urren ty kush përveç ziliqarit. Dëshmoj se nuk ka në botë njeri (dijetar) si ti. (Tarih Bagdad, 13/102)

Nxënësit e Imam Muslimit:

Numri i nxënësve që morën dituri prej tij është gjithashtu i madh në mesin e tyre më të njohur janë:

Imam Tirmidhiu, Ibrahim ibën Is-hak Es-Sajrafij, Ahmed ibën Mubarek el Mustemli, Salih ibën Muhammed El Hafidh, Abdullah ibën Jahja Es-Serhasij El Kadi, Imam Ebu Bekr Muhammed ibën Is-hak ibën Huzejme,

Imam Ebu Avane El Isfirainij dhe shumë tjerë.

Imam Mizzi në librin e tij "Tehdhibul Kemal" (27/503) përmend me emër mbi 65 nxënës të Imam Muslimit.

Disa nga fjalët e Imamëve për Imam Muslimin:

Ekziston konsensus të dijetarëve Islam për vendin e lartë të Imam Muslimit në mesin e dijetarëve. Vepërimitaria e tij në lëmin e hadithit dhe fjalët e Imamëve flasin qartë për gradën e lartë të cilën e arriti Imam Muslimi. Të dëgjojmë së bashku disa fjalë të dijetarëve:

Një ditë kur Imam Muslimi ishte duke kaluar në praninë e Is-hak ibën Mensurit ky i tha: "Nuk do të mungojë hairi në mesin e muslimanëve derisa je gjallë" (Tehdhibut-Tehdhib, 10/127)

Thotë Ebu Hatimi: "Muslimi ishte Thika (i besueshëm) prej Hafidhëve të hadithit. (El Xherhu vet-T'adil, 8/182)

Muhamed ibën Beshshar ka thënë: "Në dynja janë katër Hafidha: Ebu Zur'a në Rejj, Abdull-llah Ed-Darimij në Samarkand, Muslimi në Nejsabur dhe Buhariu në Buhara". (Tarih Bagdad, 2/16)

Ahmed ibën Seleme thotë: "Ebu Zur'a dhe Ebu Hatimi në njohjen e hadithit i jepnin përparësi Muslimit para shumë dijetarëve të kohës së tyre." (Tarih Bagdad, 13/101)

Kur tek Is-sak ibën Rahavejhi u përmend Imam Muslimi, ai tha: "Kush është si ky burrë." (Tarih Bagdad, 13/102)

Thotë Muhammed ibën Abdul Vehab El Fera: "Muslimi ishte prej thesareve të diturisë." (Tehdhibut-Tehdhib, 10/127)

Thotë Ibën Ehremi: "Nga qyteti ynë kanë dalë tre dijetarë të hadithit: Muahmmed ibën Jahja, Ibrahim ibën Ebi Talib dhe Muslimi." (Tehdhibut-Tehdhib, 10/128).

Veprat e Imam Muslimit

1) Es-Sahih (e botuar shumë herë), 2) Kitabul Kuna vel Esma (dorëshkrim në bibliotekën Dhahiri-jje, Damask), 3) Kitabul mufredati vel Vuhdan (dorëshkrim, është botuar më herët në Akra, Indi), 4) Kitabut-Tabekat (dorëshkrim në bibliotekën private të Ahmed Eth-Thalith), 5) Rixhalu 'Urve ibën Zubejr (dorëshkrim në bibliotekën Dhahirijje, Damask), 6) Kitabut-Temjiz (dorëshkrim në bibliotekën Dhahirijje, Damask), Këto dorëshkrime nuk kanë humbur kurse librat që vijojnë i ka përmendur Dhehebiu në "Tedhkiretul Huffadh", 2/590 dhe "Sijer", 12/579

7) El Xham'i ala Ebvab, 8) El Musned El Kebir ala rixha, 9) El 'llef, 10) El Ekran, 11) Sualat Ahmed ibën Hanbel, 12) Amër ibën Shuajb, 13) Intifa' bi uhub siba', 14) Meshajih Malik, 15) Meshajih Theurij, 16)

Meshajih Shu'be, 17) Men lejse lehu il-la ravin vahid, 18) Evladus-Sahabe, 19) El Muhadramin, 20) Efradush-Shamijjin (Mukadimetu muhakik sherh Sahih Muslim li Nevevij 1/69-98),

Libri i tij (Sahih Muslim):

Libri më i njohur i tij është "Es-Sahih" të cilin e përpiloi si përgjigje kërkesës së një nxënësi i cili kërkoj prej tij të shënojë një libër në të cilin do të përmbledhen vetëm hadithet e sakta (Sihah) dhe si pasojë e shumë librave që u përpiluan e që ishin përplot me hadithe të dobëta dhe të shpikura.

Thotë Ibën Sallahi: Na është transmetuar se Imam Muslimi ka thënë: "E përpilova këtë libër dhe i zgjodha hadithet e tij prej 300 000 haditheve të cilët i kam dëgjuar" (Sijanetu Sahih Muslim, 67-68)

Ky libër konsiderohet si libër bazë në lëmin e hadithit dhe libër më i saktë pas librit "El Xhami' Es-Sahih" të Imam Buhariut.

Sa vend të rëndësishëm ka ky libër shihet nga shumë komentimet e këtij libri dhe ne do të përmendim vetëm disa prej tyre:

1) El Mufhim fi sherhi Muslim- Abdul Gafur ibën Ismail El Farisij, 2) El Mu'lim fi sherhi Muslim – Abdullah El Mazirij El Malikij, 3) Ikmalul Mu'lim bi fevaiddi sherhi Sahih Muslim- El Kadi 'Ijad El Jehsubij, 4) Sherh Sahih Muslim- Amër ibën Uthman ibën

Sallah, 5) El Minhaxh fi sherhi Sahih Muslim ibën Haxhxhaxh- Ebu Zekerija Jahja ibën Sheref En-Nevevij, 6) Ikmalu Ikmalil Mu'lim – 'Isa ibën Mes'ud Ez-Zavavij.

Numri i komentimeve të shkruara për Sahih Muslimin arrin numrin prej 50 titujve nga ajo që unë pata mundësi ta hulumtoj (Tedvinus-Sunne En-Nebevije, 129-130 të mësuesit tim D-r Muhammed ibën Matar Ez-Zehranij Allahu e ruajtë).

Vdekja e Imam Muslimit

Për vdekjen e tij lidhet një rast i habitshëm nga i cili shihet se kur dijetarët janë thelluar në dituri kanë harruar se çfarë ndodhë përreth tyre.

Imam Ibën Kethiri kështu na e rrëfen këtë ndodhi: "U tubua Muslimi me disa njerëz për t'i përkujtuar

hadithet. Një prej të pranishmëve përmendi një hadith të cilin Imam Muslimi se kishte dëgjuar. Kur e dëgjoi këtë hadith doli shpejt drejt shtëpisë, ndezi qiriun dhe filloi t'i shfletojë librat duke kërkuar hadithin në fjalë. Në praninë e tij ishte një shportë me hurma dhe ai filloi të hajë prej tyre. Tërë natën e kaloi duke e kërkuar hadithin dhe duke hëngër prej hurmave në shportë ashtu që e kishte zbrazur shportën. Kur në mëngjes e gjeti hadithin sikur u kthjell dhe e pa se e kishte zbrazur shportën.

Pas kësaj ai u sëmur dhe natën e diel me 25 Rexheb të vitit 261h ndërroi jetë. (El Bidaje ven-nihaje, 11/34)

Allahu e mëshiroftë Imam Muslimin më mëshirën e tij të gjërë.

Përshtati: Talha KURTISHI

Devijimi i atyre që e ndiejnë veten të panevojshëm për Sunnetin

Fatkeqësisht i gjejmë disa komentues dhe shkrimtar bashkëkohor që e lejojnë ngrënien e kafshëve të egra, veshjen e arit dhe mëndafshit duke u mbështetur vetëm në argumentet kuranore, madje në këtë kohë janë shpikur një grup që veten e quajnë "Kur'anijun", të cilët e komentojnë Kur'anin sipas epsheve dhe mendjeve të veta duke mos kërkuar ndihmë aspak në hadithet e vërteta, porse Sunneti te ata është epshi i tyre, ajo që përputhet me epshin e tyre e pranojnë, kurse ajo që nuk pajtohet me ta e braktisin dhe e lënë pas dore.

Pejgamberi, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, na ka aluduar në këto njerëz duke na thënë në hadithin e vërtetë:

"Mos të gjej dikë prej jush të ulur në kolltuk dhe kur t'i vjen ndonjë urdhër i imi apo ndonjë ndalesë, të thotë: nuk e di! Atë që e gjejmë në Libër të Allahut atë e pasojmë". (Tirmidhiu).

Në transmetimin tjetër qëndron:

"Atë që e gjejmë në të haram e konsiderojmë haram. Dijeni se më është dhënë Kur'ani dhe një gjë e ngjashme me të".

Në transmetimin tjetër qëndron:

"Dijeni se atë që e ndalon Pejgamberi është sikur ajo që ka ndaluar Allahu".

Është shumë keqardhëse kur shohim se si disa njerëz të çmueshëm shkruajnë libër mbi sheriatin Islam dhe akiden e tij dhe në hyrje të këtij librit tregojnë se gjatë përpilimit të këtij librit nuk ka pat asnjë literaturë tjetër përpos Kur'anit.

Ky hadith i vërtetë na tregon shumë qartë dhe prerazi se sheriatu islam nuk është vetëm Kur'an, por Kur'an dhe Sunnet, andaj ai që kapet vetëm për njërin dhe e anashkalon tjetrin, nuk është as për të parin, sepse secili prej tyre na urdhëron që të kapemi për të dytë, sikurse thotë Allahu, subhanehu ve teala:

"Kush i bindet Pejgamberit, ai i është bindur Allahut, e kush e refuzon, Ne nuk të dërguam ty roje kundër tyre". (En-Nisa: 80).

"Për Zotin tënd jo, ata nuk janë besimtarë (të asaj që të zbriti ty as të asaj para teje) derisa të mos zgjedhin ty për të gjykuar në atë konflikt mes tyre, e

pastaj (pas gjykimit tënd) të mos ndiejnë pakënaqësi nga gjykimi yt dhe (derisa) të mos binden sinqerisht". (En-Nisa: 65).

"Kur Allahu ka vendosur për një çështje, ose i dërguari i Tij, nuk i takon (nuk i lejohet) asnjë besimtari dhe asnjë besimtareje që në atë çështje të tyre personale të bëjnë ndonjë zgjidhje tjetërfare. E kush e kundërshton Allahun dhe të dërguarin e Tij, ai është larguar shumë larg së vërtetës". (El-Ahzab: 36).

"Çka t'ju japë Pejgamberi, atë merreni, e çka t'ju ndalojë, përmbajuni dhe kini frikë Allahun, se Allahu është ndëshkues i ashpër". (El-Hashr: 7).

Në lidhje me këtë ajet më pëlqeu shumë tregimi me Abdullah b. Mesudin, radijAllahu anhu, të cilit i erdhi një grua e i tha:

A ti je ai që thua: Allahu i mallkoftë ato gra që i shkulin qimet nga fytyra dhe ato që ua shkulin dhe ato që u bëhet tatuazh dhe ato që u bëjnë tatuazh, etj? tha: po. Tha: unë e kam lexuar Librin e Allahut që nga fillimi e deri në mbarim, mirëpo aty nuk e kam gjetur këtë që e thua ti! Abdullah ibën Mesudi, radijAllahu anhu, i tha: nëse e ke lexuar do ta kishe gjetur. A nuk ke lexuar ajetin Kur'anor:

"Çka t'ju japë Pejgamberi, atë merreni, e çka t'ju ndalojë, përmbajuni dhe kini frikë Allahun, se Allahu është ndëshkues i ashpër". (El-Hashr: 7)?

Tha: po. Tha: kam dëgjuar Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem, duke thënë:

"Allahu i mallkoftë ato gra që u shkulen qimet dhe ato gra që ua shkulin qimet,". (Buhariu dhe Muslimi).

Marrë nga broshura e pabotuar: Pozita e sunetit në Islam
Përktheu: Bekir HALIMI

Pyetje dhe përgjigje

Kamata

Pyetja nr. 1202: Studenti që studion jashtë vendit është i detyruar që të hollat e tij t'i vendos në banka që punojnë me kamatë. Për këtë gjë banka i jep përqindje të kamatës. Pyetja është, këtij studenti ai i lejohet ta merr këtë përqindje dhe ta shpenzojë në aspekte të ndryshme të mirësisë (hajrit) sepse poqë se ato të holla do t'i mbesin bankës, ajo do të përfitojë prej tyre?

Përgjigjja: Ve alejkumusselam ve rahmetullahi ve berekatuhu.

1. Vendosja e të hollave në këto banka nuk lejohet sepse ata do ta përdorin pasurinë tonë që të përfitojnë. Neve si mysliman nuk na lejohet që bankave të tilla t'u japim autorizim që të punojnë me pasurinë tonë.

Nëse njeriu është i detyruar të bën një gjë për shkak të frikës reale se pasuria e tij do të vidhet ose për shkak tjetër, jeta e tij të rrezikohet për shkak të asaj pasurie, në këtë rast njeriut i lejohet vendosja e të hollave në bankë.

Pasi që të hollat e tij janë të vendosura në bankë atij nuk i lejohet të merr përqindjen e paraparë nga banka sepse në këtë mënyrë ai bie në kamatë e cila është e ndaluar.

Allahu, subhanenehu ve teala, në Kur'an thotë: "O ju që besuat, kini frikë Allahun dhe nëse jeni besimtarë të sinqertë, hiqni dorë prej asaj që ka mbetur nga kamata. E në qoftë se nuk e bëni këtë (nuk hiqni dorë nga kamata), atëherë binduni se jeni në konflikt me Allahun dhe të dërguarin e Tij. E nëse jeni penduar, atëherë juve u takon kryet e mallit tuaj, askënd nuk e dëmtoni, as vetë nuk dëmtoheni." (El Bekare, 278-279)

Ajeti që përmendëm është i qartë në ndalesën për të marrë diçka nga ajo pasuri.

I dërguari i Allahut, salAllahu alejhi ve seleme, në Arafat në ditën e tubimit më të madh të myslimanëve në kohën e tij më këto fjalë i këshilloi myslimanët: Me të vërtetë kamata e kohës së injorancës është e anuluar dhe kamata e parë të cilën e anuloi është kamata e axhës tim Abas ibën Abdul Mutalibit. (Muslim nr.1218)

Nëse pyetësi e parashtron këtë pyetje: Nëse këtë përqindje nuk e marr atë përqindje do ta merr banka e cila do ta shfrytëzojë për ndërtimin e kishave ose për armatim me të cilin do t'i lufton myslimanët?

Kësaj pyetje ne kështu i përgjigjemi:

Unë me zbatimin e asaj që më ka urdhëruar Allahu, subhanehu ve teala, nga vetja e kam larguar përgjegjësinë sepse jam i urdhëruar ta zbatoj atë që kërkohet prej meje. Pasojat negative që lindin prej këtij veprimi nuk janë përgjegjësia ime sepse urdhri i braktisjes së kamatës (O ju që besuat, kini frikë Allahun dhe nëse jeni besimtarë të sinqertë, hiqni dorë prej asaj që ka mbetur nga kamata...) për mua është më primar.

2. Nëse themi: Kjo kamatë të cilën ata ma japin, a është prej pasurisë time? Do të përgjigjem kështu: Ajo nuk është pasuria jote sepse ka mundësi që banka me pasurinë tënde të tregton dhe të humbë. Për këtë shkak për kamatën të cilën ta jep banka nuk mundemi me siguri të themi se ajo është fitimi nga pasuria ime sepse ka mundësi që banka të fiton aq sa më jep, të fiton më tepër se sa më jep, të mos fiton fare ose të humbë nga tregtia me pasurinë time. Për këtë shkak pohimi se pasuria ime përdoret për ndërtimin e kishave ose për armatosje kundër myslimanëve nuk qëndron.

3. Nëse themi: Me marrjen e kësaj përqindje ai bën një veprim të cilin në këtë botë dhe Ditën e Gjykimit do ta pranon si kamatë. Nëse puna qëndron kështu atëherë a mundet që njeriu të arsyeton këtë punë për të cilën me siguri din se ajo bën pjesë në kamatën e ndaluar me ndonjë dobi të përgjithshme? Them: Jo sepse bëhet fjalë për ndeshje mes tekstit të qartë dhe analogjisë. (në këtë rast përparësi i jepet tekstit: "hiqni dorë nga ajo që ka mbetur prej kamatës").

4. Pohimi juaj se kjo përqindje do të shpenzohet për kisha dhe armatosje a është detyrues i saktë? Nëse përgjigja është që ky pohim nuk është detyrues i saktë, atëherë kemi ra në ndalesë (haram) të sigurt për të parandaluar dëm i cili ndoshta është abstrakt (joreal) gjë kjo e cila logjikisht nuk mundet të lejohet.

Nuk lejohet që njeriu të bën një haram për të parandaluar ndonjë dëm i cili ka mundësi të ndodhë dhe ka mundësi të mos ndodhë. Është shumë afër mendjes që banka këtë përqindje ta përdorë për vete ose për t'i shpërblyer të punësuarit e saj e jo detyruesisht për të ndërtuar kisha dhe për t'u armatosur për luftë kundër myslimanëve.

5. Nëse këtë përqindje e merr duke pretenduar se do ta shpenzosh për ta pastruar pasurinë në këtë rast ti e njollosë vetën tënde me një veprim të ndaluar për të cilin pretekst e ke pastrimin e pasurisë tënde nga ajo që është e ndaluar në të. Thënë ndryshe bën haram për t'u larguar prej haramit. Papastërtia nuk largohet me papastërti sikurse urina nuk largohet me urinë. Këtë gjë nuk e pranojnë parimet e fesë dhe logjika e shëndosh e myslimanit.

6. Ndoshta do të thoni: Njeriu që e merr këtë kamatë është i bindur se do ta mund vetën dhe do ta shpenzon në dobi të përgjithshme për myslimanët. Si përgjigje tu themi: Assesi. Ka mundësi që njeriu në fillim të jetë i bindur se do ta

shpenzon dhe pastaj kur ta sheh atë pasuri të grumbulluar, miliona, qindra mija, të bie nën ndikimin e saj dhe të ndryshon mendimin. Në fillim ka vendosur ta shpenzon dhe pastaj të ndryshon mendimin duke thënë ta shikoj pak më mirë që në fund të thotë ta vendosi në kasën time. Njeriu asnjëherë nuk duhet të jetë i sigurt nga kurthet e djallit dhe dobësia e epshit.

Më është përmendur një rast për njërin prej koprracëve i cili një ditë kishte hipur mbi kulmin e shtëpisë duke bërë titur me shpëtoni më shpëtoni. Njerëzit duke iu përgjigjur thirrjes së tij janë tubuar dhe i kanë thënë: Çfarë po ndodh o njeri? Është përgjigjur: E shikova pasurinë time dhe vendosa ta ndaj zeqatin. Kur e ndava mu duk shumë dhe fillova të mendoj të mos e jap zeqatin prandaj hipa mbi kulmin e shtëpisë dhe ju thirra të më shpëtoni nga ajo pasuri.

7. Marrja e kamatës është përngjasim me çifutët të cilët Allahu, subhanehu ve teala i kritikoi në Kur'an duke thënë: "Dhe për shkak të mizorisë së atyre që ishin jehudi, dhe për shkak se penguan shumë nga rruga e Allahut, Ne ua ndaluan (ua bëmë haram) disa (lloje ushqimesh) të mira që u ishin të lejuara. Edhe për shkak të marrjes së kamatës edhe pse e kishin të ndaluar atë dhe ngrënies së pasurisë së njerëzve në mënyrë të padrejtë. Ne kemi përgatitur dënim të mundimshëm për ata që nuk besuan prej tyre" (En Nisa, 160-161)

8. Marrja e kamatës dëmton Islamin dhe myslimanët sepse të diturit prej çifutëve dhe krishterëve e dinë që feja islame ndalon kamatën. Nëse myslimanët e marrin kamatën ata (krishterët dhe çifutët) do të kanë në dispozitë argument për moszbatimin e mësimëve islame nga myslimanët.

Moszbatimi i mësimëve të fesë është pikë e dobët për myslimanët sepse mëkati ndikon jo vetëm në dobësimin e individit por edhe në dobësimin e shoqërisë të cilës i përket ai individ në këtë rast myslimanët në përgjithësi.

Allahu, subhanehu ve teala, në Kur'an thotë: "Ruajuni nga e keqja që nuk i godet vetëm ata që bënë mizori..." (El Enfal, 25)

Shembull për këtë gjë i kemi as'habët e të Dërguarit, sa Allahu alejhi ve seleme, të zgjedhurit e Allahut për të shoqëruar peygamberin e fundit, të cilët në luftën e Uhudit bënë vetëm një gabim i cili ishte shkak i dështimit pas fillimit të fitores.

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "...deri kur u dobësuan dhe u përçatë ndërmjet vete në çështjen e vendit (që u pat caktuar Peygamberi) dhe pasi vërejtët atë që e dëshironit (prenë e luftës)..." (Ali Imran, 152) ju erdhi ajo të cilën nuk e dëshiruat - disfata.

Mëkatet kanë ndikim të madh në ngecjen e myslimanëve, në dobësinë e tyre si dhe në arrogancën e mosbesimtarëve ndaj tyre. Shembulli i Uhudit na flet për

largimin e fitores për shkak të mëkatit, atëherë si kemi mundësi t'i afrohem fitores me gjithë këto mëkate?

Armiqtë e myslimanëve gëzohen me marrjen e kamatës nga ana e myslimanëve, edhe pse ky veprim nga ana tjetër i mërzit, sepse janë të vetëdijshëm për dobësinë e myslimanëve kur bëjnë mëkate.

Këto tetë dëme që i përmenda çdo njëra prej tyre mjafton si argument që njeriu të largohet nga kamata. Mendoj që shumë pak njerëz këtë çështje e kanë analizuar me vëmendje të duhur e që të kuptojnë se mendimi më i saktë për këtë çështje është mosmarrja e kamatës. Ky është mendimi që unë e konsideroj të saktë. Nëse është i saktë kjo është dhunti prej Allahut e nëse është i gabuar është prej dobësisë time.

Argumentet që i përmenda besoj se janë të mjaftueshme për të argumentuar mendimin tim.

Përmbledhje të mësimave dhe përgjigjeve nga xhamia e Qabesë vëll. 3 fq. 386-390.

Muhammed Salih El Uthejmin

Përktheu: Talha KURTISHI

Besimi në pejgamberllëkun e Muhamedit, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë mbi të

Besimi në pejgamberllëkun e Muhamedit, salallahu alejhi ve selem, është një themel madhështor i imanit. Në fakt nuk mund të ketë besim pa të. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “E kush nuk i besoi Allahut dhe të dërguarit të Tij, Ne pra, për jobesimtarët kemi përgatitur zjarr shumë të fortë.” (fet'h 13). Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, ka thënë: “ jam urdhëruar t'i luftoj njerëzit derisa të dëshmojnë se nuk ka të adhuruar me meritë pos Allahut dhe se unë jam i dërguar i Tij.” (Transmeton Muslimi). Besimi në pejgamberin, salallahu alejhi ve selem, nuk plotësohet vetëm se me katër kushte:

Një: njohja e Pejgamberit tonë, Muhamedit paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të. Ai është Muhamed ibën Abdullah ibën ibën Abdulmutalib ibën Hashim prej kurejshitëve. Kurejshitët janë prej arabëve, arabët janë pasardhës të Ismailit birit të Ibrahimit, mikut të Allahut, paqja dhe mëshira e Allahut qoftë mbi ta. Ka jetuar gjashtëdhjetë e tre vjet, katërdhjetë para pejgamberllëkut dhe njëzet e tre si pejgamber.

Dy: besimi në atë që lajmëron, respektimi i tij kur urdhëron, largimi nga gjërat që i ndalon dhe të mos e adhurojmë Allahun vetëm sipas ligjit të tij.

Tre: besimi se ai është i Dërguar i Allahut të të gjithë njerëzit dhe xhinët. Askush nuk është i liruar nga ky obligim. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Thuaj (Muhammed): "O ju njerëz! Unë jam i dërguari i Allahut te të gjithë ju" (A'raf 158)

Katër: besimi në mesazhin e tij, se ai është pejgamberi më i mirë dhe vula e tyre. Allahu thotë: “por ai ishte i dërguari i Allahut dhe vulë e të gjithë pejgamberëve” (Ahzab 40), dhe se ai është miku i Allahut, zotëriu i bijve të Ademit, ai që do të ndërmjetësojë ditën e kiametit, do të veçohet me gradën më të lartë të Xhenetit “el-vesile”, pronar i haudit dhe se ummeti i tij është më i miri.

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Ju jeni populli më i dobishëm, i ardhur për të mirën e njerëzve” (Alu Imran 110)

Pesë: Allahu i ndihmoi me mrekullinë më të madhe e më të qartë. Ajo mrekulli është Kur'ani famëlartë, fjala e Allahut e mbrojtur nga çdo ndryshim e zëvendësim. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Thuaj: "Edhe sikur të bashkoheshin njerëzit dhe xhinët për të sjellë një Kur'an të tillë, ata nuk do të mund të bënin si ky, sado

që do ta ndihmonin njëri - tjetrin". (Isra 88), po ashtu thotë: "Ne me madhërinë Tonë e shpallëm Kur'anin dhe Ne gjithsesi jemi mbrojtës të tij." (Hixhër 9)

Gjashtë: besimi se pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, e ka kumtuar shpalljen, e ka çuar amanetin në vend, ka këshilluar ummetin. S'ka të mira që s'na ka udhëzuar kah ajo, e ka nxitur në të. S'ka të keqe që s'na ka ndaluar dhe s'na ka tërhequr vëmendjen nga ajo.

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Juve ju erdhi i dërguar nga lloji juaj, atij i vjen rëndë për vuajtjet tuaja, sepse është lakmues i rrugës së drejtë për ju, është i ndijshëm dhe i mëshirshëm për besimtarët." (Teube 128), Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, ka thënë: "s'ka pejgamber që e ka dërguar Allahu para meje e të mos e kishte për obligim që të udhëzojë umetin e tij kah e mira që e ka ditur dhe t'ua tërheq vërejtjen nga e keqja që e ka ditur." (transmeton Muslimi)

Shtatë: ta duam Muhamedin paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, dhe kësaj dashurie t'i japim përparësi ndaj vetvetes dhe të gjithë krijesave tjera. Ta madhërojmë atë, ta respektojmë, ta nderojmë dhe ta dëgjojmë. Këto janë obligimet tona ndaj Pejgamberit paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të.

Ta duam atë do të thotë ta duam Allahun. Ta respektojmë atë do të thotë ta respektojmë Allahun. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Thuaj: "Nëse e doni Allahun, atëherë ejani pas meje që Allahu t'ju dojë, t'ju falë mëkatet tuaja, se Allahu është që fal shumë, mëshiron shumë." (Alu Imran 31) Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, thotë: " asnjëri prej jush nuk ka besuar përderisa të jem për të më i dashur se fëmija i tij, prindi i tij dhe të gjithë njerëzit." (Buhariu dhe Muslimi)

Tetë: përshëndetja dhe lutja për të në mënyrë të shpeshtë ngase koprrac është ai në praninë e të cilit përmendet Muhamedi, salallahu alejhi ve selem, dhe nuk lutet për të. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Është e vërtetë se Allahu dhe engjëjt e Tij me madhërim e mëshirojnë Pejgamberin. O ju që keni besuar, madhërojeni pra atë (duke rënë salavatë) dhe përshëndeteni me selam." (Ahzab 56) Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, thotë: kur lutet për mua një herë që Allahu të më mëshirojë, Allahu do ta mëshirojë dhjetë herë." (Muslimi)

Nëntë: Muhamedi, salallahu alejhi ve selem, dhe pejgamberët tjerë janë të gjallë te zoti i tyre, janë të gjallë në jetën e varrit që është më e përkryer se jeta e dëshmorëve, mirëpo kjo jetë nuk është sikur jeta e tyre në tokë. Jeta e varrit është një jetë mënyrën e së cilës nuk e kuptojmë.

Dhjetë: të mos ngritët zëri në praninë e tij kur ka qenë gjallë, po ashtu edhe kur i jepet selam te varri i tij pas vdekjes. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "O ju që keni besuar, mos ngrini zërin tuaj mbi zërin e Pejgamberit dhe mos iu

ngërmoni atij si i ngërmoheni njëri-tjetrit, e të zhduken veprat tuaja duke mos ditur ju.” (Huxhurat 2)

Njëmbëdhjetë: t’i duam shokët dhe familjen e tij. T’i kemi miq dhe të ruhemi nga nënçmimi dhe sharja e tyre. Allahu ka qenë i kënaqur prej tyre dhe i zgjodhi për të shoqëruar Pejgamberin e tij. Umetit ia bëri obligim që t’i dojë ata. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Allahu është i kënaqur me të hershmit e parë prej muhaxhirëve (migruesve) dhe prej ensarëve (vendasve-ndihmëtarë) dhe prej atyre që i pasuan ata me punë të mira, e edhe ata janë të kënaqur ndaj Tij. Atyre u ka përgatitur xhennete, në të cilët rrjedhin lumenj, ku do të jenë përjetë të pasosur. E ky është fitim i madh.” (Teube 100)

Dymbëdhjetë: largimi nga lëvdatat e tepruara duke e ngritur në pozitë të Zotit. Kjo është dëmtimi më i madh që mund t’i shkaktohet Pejgamberit paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të. Ai thoshte: unë jam rob i Zotit, andaj më thirrni: rob i Allahut dhe i dërguar i Tij, nuk dua që të më ngrini mbi pozitën time.”

Përgatiti: Agim BEKIRI

Perandoria osmane (periudha klasike 1300-1600)

Autor: Halil Inalxhik

Përkthyes: Dr. Vesel Nuhui

Sh. B. Drita e jetës, Gjilan

Viti i botimit: 2002

Autori i librit:

Është profesori i shquar dhe doktori i historisë Halil Inalxhik i lindur më 26 Maj të vitit 1916 në Stamboll të Turqisë. Përpos librit në fjalë është edhe autor i Eseven mbi historinë otomane, Historia ekonomike dhe sociale e perandorisë osmane, Lindja e afërme dhe Ballkani nën pushtetin Osman, Burime dhe studime mbi Detin e Zi nën sundimin Osman, Çështja bullgare dhe Tanzimati dhe shumë libra tjera. Prej viteve 1942-1972 ka ligjësuar në universitetin e Ankarasë në fakultetin e filologjisë, historisë dhe gjeografisë. Prej vitit 1972 ligjëroi në universitetin e Çikagos. Ka ligjësuar edhe në shumë universitete të botës. Ka marrë edhe shpërblime të akademive shkencore në Amerikë, Angli, Turqi, Bullgari dhe Serbi. Universiteti i Sofjes e dekoroi edhe me titullin e doktorit të nderit (doctor honoris causa).

Përshkrimi i librit:

Ky libër jep pasqyrimin e periudhës klasike të historisë osmane prej fillimit të shekullit katërmëdhjetë, rritjen e perandorisë, konsolidimin e saj si fuqi botërore deri në momentet e vështira në shekullin e shtatëmbëdhjetë. Në këtë pasqyrim janë të përfshira gjitha aspektet e jetës në perandorinë osmane. Përpos burimeve klasike bibliografike ai mbështetet edhe në dorëshkrime dhe materiale origjinale. Vet historia osmane mundëson prezantim të historisë në formë të rrëfimit. Në këtë libër janë shënuar ndodhitë më të rëndësishme të historisë osmane, strukturat në politiken e brendshme, ndarjen e krahinave dhe politikën e jashtme të perandorisë osmane. Prezantimi kronologjik jep një pasqyrim të qartë për rritjen e fuqisë të shtetit dhe forcimin e sistemit me anë të cilit sulltani ka sunduar.

Në pjesën e parë të librit ai përcakton periudhat e historisë osmane, origjinën e shtetit, zhvillimin e shtetit prej principatës kufitare deri në perandori, sundimin e

brendshëm, vendosjen përfundimtare të perandorisë osmane dhe konsolidimin e shtetit osman si fuqi botërore.

Pjesa e dytë flet për shtetin osman, për ngritjen e dinastisë osmane, për mënyrën e ardhjes në fron, për konceptin e shtetit dhe sistemin klasor.

Në të ka edhe informata të dobishme për kanunin si ligj i sulltanit dhe sheriatin si ligj fetar, për administratën qendrore dhe atë krahinore.

Pjesa e tretë i kushtohet jetës ekonomike dhe shoqërore, tregtisë ndërkombëtare, qyteteve osmane dhe rrjetit rrugor. Në të përshkruhet jeta urbane, esnafët, sistemi i imaretit dhe tregtisë.

Pjesa e katërt dhe e fundit flet për religjionin dhe kulturën, për arsimin, medresetë dhe ulematë. Vend të veçantë zë kapitulli që flet për lëvizjen e kadizadelive dhe kritikave të tyre ndaj risive në fe.

Në këtë pjesë janë spikatur edhe tema që kanë të bëjnë me kulturën popullore, me tarikatat dhe rendet mistike.

Në fund të librit ai jep një pasqyrim të ndodhive në formë të kronologjisë së historisë osmane duke e përmbyllur librin me një fjalor të termeve dhe me bibliografinë e literaturë së përdorur.

Libri Perandoria Osmane mbështetet në një pasuri të vërtetë burimesh të shkruara në gjuhë të ndryshme, shumë prej të cilëve të përkthyer për herë të parë dhe kështu jep një pasqyre të freskët të një prej perandorive më të rëndësishme që për fat të keq është keqkuptuar nga shumë njerëz.

Pjesë e rëndësishme e këtij libri është dhe paraqitja e pushtimit otoman të vendeve të Ballkanit. Njohja e këtyre fakteve është e dobishme për të njohur më mirë historinë e hyrjes së Islamit në përmasa të gjera në këtë gadishull.

Për shumë laikë të perëndimit, Perandoria Otomane është gati se term përbuzës. Nxënësit e shkollave të mesme mësojnë për të "sëmurin e Bosforit" që ishte sinonimi i Perandorisë Osmane para Luftës së Parë Botërore...

Perandorinë Osmane ata e identifikojnë edhe me masakrat ndaj Ermenve (që supozohet t'i ketë kryer shteti Osman)

Ky libër, mbi historinë osmane, i shkruar në mënyrë kaq të mire është një portret i një sistemi imperial, me qeverisje deri diku efektive dhe mundësi për jo-turqit dhe jo myslimanët që ndoshta do ta habisin lexuesin. (Jay Freeman)

Për lexuesit që kërkojnë informata burimore për historinë e shtetit Osman është libër që gjithsesi duhet të bën pjesë në librarinë personale.

Ju këshilloj që librin në fjalë së paku ta shfletoni

Përgatiti: Talha KURTISHI

SHPALLJE

Qendra Islame Shqiptare e Kenoshes, Wisconsin USA, ka nevojë për një Imam. Teologu që të vënë kandidaturën për pozitë duhet:

1. Të flasë gjuhen shqipe rrjedhshëm
2. Të ketë kryer pas shkollës fillore shqipe, njërën prej Medreseve të Shkupit, Prishtinës, ose të Shkodrës.
3. Pas Medresesë të ketë mbaruar studimet teologjike prej një nga Universitetet e Botës Islame.
4. Duhet të ketë shërbyer jo më pak se 2 (dy) vjet Imam në një prej xhamive të vendit të vet.

Kandidati duhet të paraqesë "Rezime" me një jetëshkrim të shkurtër dhe bashkangjitur dhe kopje të legalizuara të diplomave të ndershme, dhe t'i dërgojë deri parafundit të Prillit 2007 në këtë Adrese:

Albanian American Islamic Center
6001-88th Avenue
Kenosha, Wisconsin 53142
USA

Këshilli i qendrës e njofton personin e zgjedhur sipas rezymesë dhe kualifikimeve të duhura. Nëse paraqiten më se një kandidat me të njëjtat kualifikime, preferohet ai që e di gjuhen Anglishte. Lutjet që paraqiten pa dokumente nuk do të merren parasysh.

Me të zgjedhurin do të behet një kontratë për 2 vjet, me mundësi të përsëritjes, dhe i sigurohet banesa dhe një rroge mujore për të bërë një jetë mesatare.

Nga Këshilli i Xhamisë
Imam Ilaz Fetaj

Kryetari i Xhamisë: Xhabir Senalan
Sekretar Organizativ: Neshit Idrizi

Telefoni: 262-654-0575
E-mail: xhamia1@yahoo.com